

ŠentRUPERT

Glasilobčine Šentrupert

LETO: X. / 3 • jesen 2008 • Glasilo izhaja petkrat letno • Za občane

Mirna

S 070

ŠENTRUPERT

2008

352 9(497.4 Šentrupert)

0094184,3

KNJIŽNICA PAVLA GOLJE
TRENJE

V NOVO ŠOLSKO LETO

PRIČELO SE JE NOVO ŠOLSKO LETO ...

Po nekaj letih imamo spet močnejšo generacijo prvošolcev – imamo dva razreda prvošolcev; v tem šolskem letu je vpisanih 222 učencev.

Prvega septembra so bili tudi na novo oblikovani trije oddelki vrtca – dva kombinirana oddelka ter oddelek drugega starostnega obdobja. V vseh treh oddelkih je 58 otrok.

Tudi to leto prinaša nekaj novosti. Letos imamo prvič v vseh razredih – od prvega do devetega razreda – program devetletne osnovne šole.

Učenci, ki so že v prvem razredu vstopili v program devetletne osnovne šole, zdaj obiskujejo že šesti razred. Tudi ta generacija je kar številčna, saj imamo dva oddelka. To je generacija, ki bo prvič pisala nacionalne preizkuse znanja iz slovenščine, angleščine in matematike. Devetošolci pa so že tradicionalno preverjeni iz slovenščine, matematike in tretjega predmeta; le-ta bo sklepu ministra lahko tuji jezik, državljanska in domovinska vzgoja ter etika, biologija ali športna vzgoja. Izmed teh štirih predmetov bo marca eden izbran za našo šolo.

Tudi letos nadaljujemo z nekaterimi dodatnimi programi, za katere menimo, da so dobri.

Nadaljujemo z uvajanjem poučevanja prvega tujega jezika v prvem triletju ter fakultativnega pouka drugega tujega jezika v 5. in 6. razredu.

Pestre vsebine izvornih predmetov so namenjene učenecem zadnjega triletja, prav za vse starostne skupine pa so na voljo še številne interesne dejavnosti, ki dopolnjujejo in nadgrajujejo pouk.

Tudi v dneve dejavnosti, ki se izvajajo na šoli ali izven nje, poskušamo vključiti in poudarjati tako naravoslovno-tehnične kot družboslovne in športne vsebine.

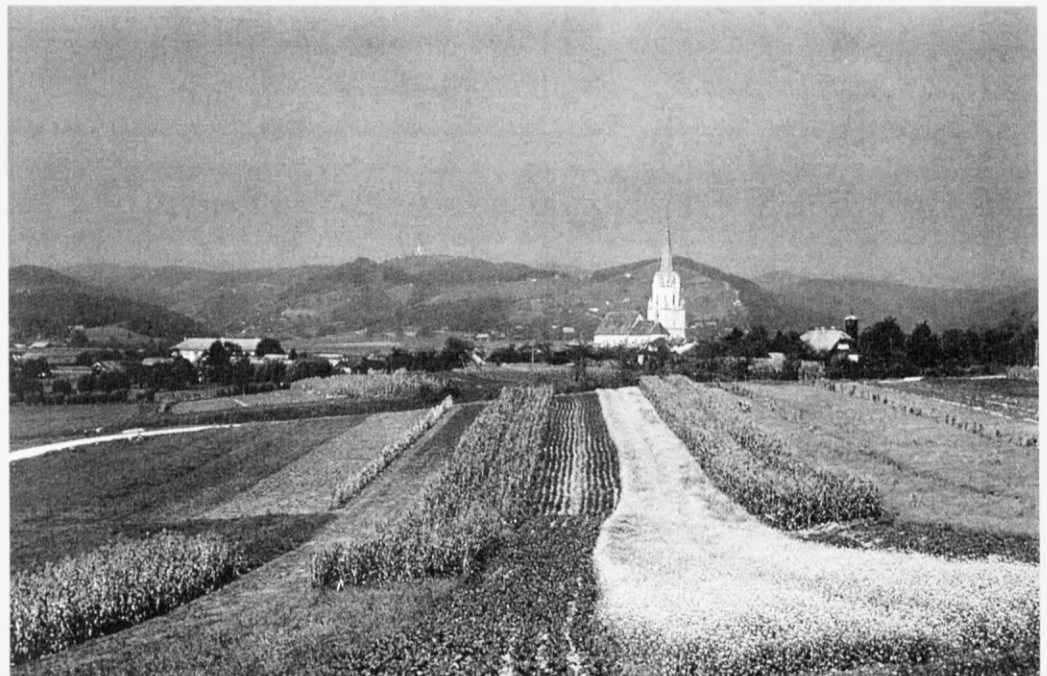
Kar nekaj časa bomo posvetili tudi nalogam, za katere se nam zdi pomembno, da pri njih sodelujemo. Zveza prijateljev mladine Slovenije razpisuje zanimivo nalogo »Zdravje in olika«. Lotil se je bo zgodovinski krožek. Kulturno dediščino v domačem kraju bodo raziskovali mladi novinarji drugega in tretjega

triletja; lotili se bodo naloge Otroške igre v preteklosti.

Pomembno je, da od tistega, kar lahko izberejo, učenci res izberejo tisto, kar jih veseli, pri dejavnosti pa vztrajajo do konca. Spodbuda in podpora sta pomembni tako pri starših kot učiteljih.

Želim, da nam v tem šolskem letu uspe opraviti čim več lepih in dobrih stvari!

Polona Rugelj, ravnateljica

Šentrupert pred skoraj 50 leti; posnetek je naredil mag. Mirko Kambič; veličasten je pogled na njivo z ajdo, ki je segala v srce Šentruperta. Ajda, boš živela samo še v spominih?

Dogajanja v občini

POLETJE V ŠENTRUPERTU

Letošnje kulturno Poletje v Šentrupertu je bilo pestro in bogato. V sklopu treh podprogramov (Imago Sloveniae – Podoba Slovenije, Seviqč Brežice in Šentrupert Šentrupertu) se je zvrstilo enajst prireditev.

Letos smo prvič uvedli podprogram Šentrupert Šentrupertu. Ideja se je porodila na eni izmed lokalnih prireditev, ko sem spremljal domačina Damjana Brcarja na klavirju in občudoval njegovo virtuoznost. Takoj po koncertu sem ga povabil k pripravi samostojnega klavirskega recitala v naši cerkvi – le-ta pa je tudi sklenil letošnje prireditve; sam program pa je študent klavirja Damjan Brcar obogatil še z gostjo – violinistko Pio Zorko; kar žal nam je bilo, da bomo na nove prireditve morali še kar nekaj časa čakati.

Prav s podprogramom Šentrupert Šentrupertu smo Poletje v Šentrupertu tudi pričeli. Kot prva je nastopila letošnja najmlajša – Alma Zupan, violina. Alma je navdušila številčno občinstvo in dokazala, da kljub svoji roсни mladosti

predstavlja izjemen talent, o čemer govorijo tudi uvrstitve na tekmovanjih in nastopi tako doma kot v tujini. Malo pred šentruperskim nastopom je koncertirala v Londonu. Doma je nastopila ob spremljavi svoje mamice Damjane Zupan na klavirju ter v nekaj skladbah tudi skupaj s svojo učiteljico violine Andrejo Zupanc. Almi se je kot gost pridružil tudi njen bratranec Julian Zupan Arsov s kitaro. Alma je vse skladbe odigrala brez not – na pamet, za kar je požela posebne pohvale in aplavze številnega občinstva. Koncert je bil prisrčen, doživet – in nekaj podobnega si želimo tudi naslednje leto.

V sklopu podprograma Šentrupert Šentrupertu je nastopil tudi Občinski pihalni orkester sv. Ruperta z gostjo Urško Žižek. Izjemen koncert, na katerem je naš pihalni orkester znova dokazal, da sodi v sam vrh slovenskih pihalnih orkestrrov, kar dokazuje tudi letos osvojeno prvo mesto na tekmovanju pihalnih orkestrrov v Laškem. Teden dni po koncertu pa je Pihalni orkester sv.

Ruperta navduševal občinstvo na festivalu pihalnih orkestrrov v Schladmingu v Avstriji kot edini pihalni orkester iz Slovenije.

Slabo pa je bil obiskan prvi koncert iz programa Imago Sloveniae – Podoba Slovenije – nastop Mešanega pevskega zbora Cantemus, ki pa je s svojim nastopom v cerkvi sv. Ruperta dokazal svojo izjemno kvaliteto in tako bogato nagradil poslušalce, ki so kljub množici dogajanj v tistih dneh koncert le obiskali.

Prvi koncert iz programa Seviqč Brežice se je prav tako odvijal v cerkvi sv. Ruperta. Nastopili so solisti Katarine Velike in popolnoma navdušili številno občinstvo.

Posebna poslastica je bil tudi koncert iz programa Imago Sloveniae – Podoba Slovenije – Koncert opernih arij. Najbolj slavni operni napevi so napolnili šentrupersko cerkev in nihče ni ostal ravnodušen. Vesel sem bil, ker sem po dolgih letih srečal tudi svojo sošolko s fakultete za arhitekturo Barbaro Sorč, ki je medtem postala tudi izvrstna operna pevka.

Alma Zupan in Julian Zupan Arsov

Anja Bukovec

Damjan Brcar in Pia Zorko

Napovednik

DOGAJANJA V OBČINI	2	SPREHODI MED	26
UTRIP ŽUPNIJE	17	ŠOLSKI UTRIP	36
DOBER DAN, ŠENTRUPERČANI	24	NOVICE OD TOD IN DRUGOD	38

Belgijska skupina Ausonia

Na Veseli Gori sta nas navdušila violinistka Anja Bukovec in pianist Simon Krečič. Anja Bukovec je v naši baročni cerkvi že koncertirala in je z navdušenjem sprejela povabilo na ponovni koncert.

Zaupala mi je, da ji je Šentrupert že po prvem koncertu ostal v prijetnem spominu. Tudi tokrat se je v Šentrupertu zadržala do zgodnjih jutranjih ur, saj smo v prijetnem vzdušju pri Javorniku načrtovali koncerte za prihodnost. Anja bo v Šentrupertu prav gotovo gostja tudi v prihodnje.

Stara glasba je napolnila notranjost naše farne cerkve na koncertu belgijske skupine Ausonia. Koncert se je pričel nekoliko z zamudo, saj so glasbeniki na poti v Šentrupert imeli avtomobilsko nezgodo, ki pa ni bila kaj hujšega. Na cestninski postaji jim je na sprednje vetrobransko steklo udarila zapornica in ga razbila ... Vse se je srečno končalo in tako so glasbeniki kot občinstvo s prizorišča odšli z dobrimi občutki.

Neisha z godalnim orkestrom

Koncert Neishe z godalnim orkestrom je bil načrtovan za graščino na Veseli Gori, vendar smo ga morali zaradi napovedane nevihte premakniti v cerkev v Šentrupertu. Izjemen koncert, cerkev je bila napolnjena do zadnjega kotička,

že lahko razmišljali tudi o gradnji nove kulturne dvorane, ki bo lahko sprejela vsaj petsto poslušalcev.

Letos je bila v program koncertov Seviqč Brežice prvič vključena tudi cerkev sv. Duha na Vihru. Na koncertu sam sicer nisem bil, vendar je bilo po pripovedovanju tistih, ki so tam bili, to izjemno doživetje. Cerkev je bila nabito polna, poslušalstvo navdušeno nad izvajalcema, izvajalca pa navdušena nad poslušalci.

Šentrupert vsako leto pridobiva na prepoznavnosti in tako utrjuje svoj položaj kulturne prestolnice Mirnske doline. Vsako leto prireditve obišče vedno več obiskovalcev – ogromno jih prihaja tudi iz oddaljenih krajev – tudi z Gorenjske, Primorske in drugih pokrajin. Z mednarodnimi izvajalci pa se ime Šentruperta širi po Evropi in svetu.

In kar je največ vredno: Povečalo se je število domačih obiskovalcev. Le tako naprej!

Rupert Gole, župan

Mechthild Karkow in Vincent Bernhardt

zadovoljni so bili tako izvajalci kot poslušalci. Koncert bi bil verjetno še veliko bolj atraktiven na Veseli Gori ob soju sveč in ognjev za Barbovo graščino, vendar je narava hotela drugače. Upam, da bomo v drugem mandatu v Šentrupertu

Šentrupert, cerkev sv. Ruperta - Soloists of Catherine the Great

Vesela Gora, cerkev sv. Frančiška Ksaverija - Hexacordo

PRESENEČENJA ZA MLADOPOROČENCA

Kako našemu županu polepšati že tako lep poročni dan? To vprašanje smo si zastavljali nekateri delavci občinske uprave in svetniki. Pripravili smo scenarij in ga predstavili predsednikom društev v naši občini. Moram povedati, da so bili vsi nad našim predlogom navdušeni in pripravljani sodelovati. Nekateri – žal – zaradi slabega vremena svojega programa niso mogli izpeljati, nekateri pa se zaradi letnih dopustov svojih članov niso mogli udeležiti. Toda pomembno je, da so nas v naših prizadevanjih podprli.

Tako je bilo mladoporočencema ob izhodu iz cerkve pripravljen špalir vitezov društva Klativitez, nevesta (Tjaša) je ženina (Ruperta) povišala v viteza svojega srca, ženin pa je z mečem po večkratnih poskusih le odprl šampanjec.

Zaigrala je godba sv. Ruperta, družno sta zapela Moški pevski zbor vinogradnikov Šentrupert ter Ženski pevski zbor, Tilka Gorenc pa je prebrala pesem, ki jo je napisala za to priložnost.

Sledile so čestitke z darili; najprej člani občinskega sveta, delavci občinske uprave, nato pa društva – predstavniki društev (Čebelarsko društvo, PGD Šentrupert, PGD Zabukovje, PGD sv. Roka, Društvo upokojencev, Krajevna orga-

nizacija RK, Planinsko društvo Polet, Društvo podeželskih žena Tavžentroža lovska družina, pevska skupina Cantamus, Društvo vinogradnikov Šentrupert) so bili oblečeni v svoje uniforme in noše ter mladoporočencema izročili spominska darila.

Janja in Milan Grebenc sta pripravila dobrote iz svoje pekarnice, Društvo vino-

gradnikov Šentrupert pa seveda svoja dobra vina. Članice aktiva kmečkih žena so se tudi tokrat potrudile in postregle tako svate kot predstavnike društev in seveda tudi ostale občane, ki so v velikem številu prišli čestitat mladoporočencema.

Tudi na Pulah, kjer se je po cerkvenem obredu nadaljevalo slavlje, je sledilo pre-

senečenje – deset minut pred polnočjo je mladoporočencema zapela znana slovenska pevka Saša Lendero – darilo njihovih prijateljev Barbare in Simona Keršmanca.

Pa še ena posebnost – ženina in nevesto so namesto z rižem posuli s pšenico.

Ruža Brcar

Spoštovani gospod župan z izvoljenko

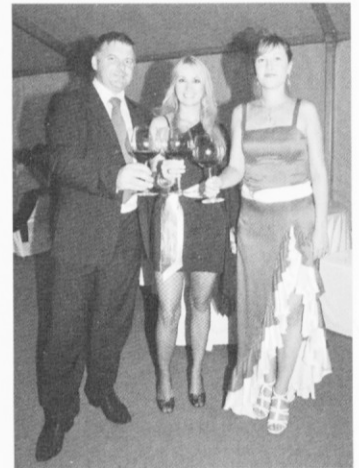
Pevska skupina iz Šentruperta
Vam, spoštovani gospod Rupert,
čestita ob Vaši življenjski odločitvi,
ko odhajate na pot k zakonski potrditvi.

Zato naj Vama v pozdrav
zadoni naša pesem,
zapojo naj farni zvonovi,
z Vama nazdravijo vsi zbrani.

Vi ste naše upanje,
dajete nam zaupanje.
V Vas vidimo posebnost,
za nas ste velika osebnost.

Naj Vama sveti Rupert ob strani stoji,
to Vama želimo čisto vsi občani!
Želimo, gospod župan, da skupaj vsi
bi se dobro počutili v naši lepi občini!

Tilka Gorenc, Ženski pevski zbor Šentrupert

Vse fotografije Princeska, d.o.o.

ZAHVALA ZA VSA PRESENEČENJA

Iskrena hvala vsem, ki ste nama ob najini poroki izrekli čestitke, pripravili prisrčna presenečenja tako na prihodu iz cerkve kot na poročni zabavi. Vesela in počaščena sva, da ste se veselili z nama in nama tako še polepšali najlepši dan v našem življenju. Prizadevala si bova, da bova vedno znova upravičevala Vašo naklonjenost in zaupanje.

Zahvala torej velja:

Svetnicama in svetnikom OS Občine Šentrupert za darila in voščilo,

članom občinske uprave Občine Šentrupert za izvirno darilo in prisrčna voščila,

Občinskemu pihalnemu orkestru sv. Ruperta za spremljanje poročnega obreda in igranje pred cerkvijo,

Moškemu pevskemu zboru vinogradnikov Šentrupert in Ženskem pevskemu zboru Šentrupert za presenečenje z nastopom pred cerkvijo,

Društvu Klativitez za viteški špalir, viteški obred pred cerkvijo in viteško darilo,

Društvu podeželskih žena Tavžentroža za voščilo, darilo ter pomoč pri pogostitvi svatov,

Janji in Milanu Grebencu iz Pekarne Bistrica za pogostitev svatov,

Lovski družini Šentrupert za voščilo in darilo,

Društvu upokojencev za prijazna voščila in darilo,

Krajevni organizaciji Rdečega križa za voščilo in darilo,

Planinskemu društvu Polet Šentrupert za izvirno darilo in prijazno voščilo,

Društvu vinogradnikov Šentrupert za voščilo in darilo – težko košaro, polno odličnih vin naših vinogradnikov,

Prostovoljnemu gasilskemu društvu Šentrupert za voščilo in darilo,

Prostovoljnemu gasilskemu društvu sv. Roka za voščilo in izvirno darilo,

Prostovoljnemu gasilskemu društvu Zabukovje za voščilo in izvirno darilo,

Čebelarskemu društvu Šentrupert za voščilo in darilo – izdelki iz medu,

Zmajarskemu društvu Prelet Šentrupert za izvirno idejo in dober namen, ki pa ga zaradi nevihtnih oblakov niso uspeli izpeljati. Voščilo velja, kot da ste to storili!

Hvala tudi pesnici Tilki Gorenc za pesem ob tej priložnosti!

Hvala gospodu župniku Mirku Simončiču, ki je kljub svojemu odhodu v Ljubljano skupaj z našim novim gospodom župnikom Jožetom Brečkom in gospodom kaplanom Toneom Marošem opravil poročni obred.

Za atrakcijo s kočijo in lipicanci na trgu je poskrbel najin prijatelj in poslovni partner Jože Anderlič ter osebje Posestva Pule – bilo je sanjsko – hvala!

Prijatelji iz Prostovoljnega gasilskega društva Mokronog so na Posestvu Pule odigrali prizor iz občinskega sveta in nama podarili sklepe – sklepe za življenje ... Hvala tudi za prisrčno darilo – fotografijo z letošnje maškarade v Mokronogu, kjer sva s Tjašo odigrala lik ženina in neveste iz filma Ko to tamo pjeva.

Prijateljema Simonu in Barbari Keršmanc se zahvaljujema za presenečenje s Sašo Lendero, ki je le za naju prišla na Posestvo Pule in nama zapela svoje največje uspešnice.

Hvala tudi rakovniškimi in malocirniškimi fantom za postavljanje smrekic in izvedbo šrange.

Hvala vsem drugim občankam in občanom, ki ste nama zaželeli srečno pot. Tudi na dom sva dobila veliko voščilnic, ki jih hraniva v drag spomin.

Iskreno se opravičujema, če sva koga pozabila ali kaj spregledala. Ni bilo namenoma.

Lepo je živeti z vsemi občutki, ki ste jih vzbudili v nama – občutki, da ste veseli, ker sva se odločila za skupno življenjsko pot in da naju imate radi.

Rupert in Tjaša

OBČINSKI SVET OBČINE ŠENTRUPERT

Občinski svet Občine Šentrupert se je v poletnih mesecih sestal in obravnaval različne zadeve na eni redni in eni dopisni seji.

Na 14. redni seji občinskega sveta Občine Šentrupert so svetniki obravnavali Rekonstrukcijo in dozidavo OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert - dopolnjevanje Investicijskega programa. Investicijski dokument je bilo potrebno dopolniti zaradi spremenjene dinamike predvidenega sofinanciranja Ministrstva za šolstvo in šport. Prišlo je do neskladja med dinamiko financiranja po letih in z rokom izvedbe, zato je bilo potrebno investicijski dokument popraviti glede rokov izvedbe in v skladu s predvideno finančno konstrukcijo zagotoviti v proračunu Občine po letih sredstva za pokrivanje obveznosti. Občinski svet Občine Šentrupert je soglasno sprejel sklepa Soglasje k dopolnjevanju Investicijskega programa za OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert in sklep, da se v skladu s predvideno finančno rekonstrukcijo v proračunu Občine Šentrupert za leto 2009, 2010, 2011 in 2012 zagotovijo sredstva za pokrivanje obveznosti Občine Šentrupert.

Na podlagi Letnega programa športa v Občini Šentrupert, s katerim se določi javni interes na področju športa za leto 2008 in Javnega razpisa za izbor in sofinanciranje izvajalcev letnega programa športa v letu 2008, so svetniki obravnavali in soglasno sprejeli Predlog razdelitve javnih sredstev za sofinanciranje izvajalcev letnega programa športa v Občini Šentrupert za leto 2008. Za prijavljene programe so se razdelila sredstva v višini 96,7% vseh razpisanih sredstev in so se z izvajalci športnih programov sklenile pogodbe za sofinanciranje programov za šport.

Sprejeti Letni program socialnega varstva v Občini Šentrupert za leto 2008 in Javni razpis za izbor izvajalcev Letnega programa socialnega varstva sta bila podlagi za Predlog razdelitve programa socialnega varstva v Občini Šentrupert za leto 2008, ki so ga svetniki sprejeli na 14. redni seji občinskega sveta Občine Šentrupert. Predmet razpisa so bili programi na področju humanitarne dejavnosti, programi za delo z zasvojenimi, za preventivne programe in programe društva upokojencev. Za prijavljene programe so se razdelila vsa razpisana sredstva in so z izvajalci programov sklenili pogodbe za sofinanciranje programov na področju socialnega varstva.

Svetniki so obravnavali in soglasno sprejeli Sklep o soglasju za OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert za podaljšanje delovanja tretjega oddelka predšolske vzgoje v vrtcu za leto 2008/2009 in Sklep o določitvi uporabe povečanega normativa za oblikovanje oddelkov v vrtcu za šolsko leto 2008/2009.

Na 14. redni seji so se svetniki seznanili z Revidiranim letnim poročilom Komunale Trebnje in bili mnenja, da je poročilo za Občino Šentrupert neprimerljivo pripravljeno, saj ne izkazuje ločenih izkazov za vse tri občine. Sprejeta sta bila dva sklepa, in sicer, da so se svetniki seznanili z Revidiranim letnim poročilom Komunale Trebnje, in sklep, da občinska uprava zahteva od vodstva Komunale Trebnje podatke o finančnih tokovih, povezanih z Občino Šentrupert.

Župan Rupert Gole je na 14. redni seji podal obširno informacijo o zaključenih študijah oskrbe z vodo, ki je bila pripravljena z namenom, da se pripravijo različne alternativne možnosti odvodnjavanja, in informacijo glede študije odpadnih voda, da bi dolgoročno zagotovili kakovostno in količinsko brezhibno vodo. Z informacijo o začetku rekonstrukcije ceste Trebnje-Mokronog pri Mirni R1-215/1162 so se

svetniki seznanili o začetku rekonstrukcije ceste Trebnje-Mokronog pri Mirni, ki obsega izvedbo novega mostu, ureditev struge potoka Sotla v dolžini 172 m, ureditev javne razsvetljave, ureditev pločnika in postavitev avtobusnega postajališča na Trsteniku.

Na 5. dopisni seji, ki je bila izvedena 1. avgusta 2008, so svetniki obravnavali in izrazili stališče glede imenovanja direktorja Centra za socialno delo Trebnje. Sprejet je bil sklep, da se je občinski svet seznanil s postopkom imenovanja direktorja Centra za socialno delo Trebnje in v celoti podprl podpisano izjavo svetnikov občinskega sveta Občine Trebnje z dne 30. julija 2008. Občinski svet Občine Šentrupert skupaj z občinskim svetom Občine Trebnje in Občino Mokronog-Trebelno kot najvišjim organom lokalne skupnosti poziva Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, da v zadevi imenovanja direktorja Centra za socialno delo Trebnje imenuje oziroma podpre gospo Martino Plazar. Kandidatka ima poleg vseh zahtevanih pogojev številne prednosti pred predlaganim kandidatom; le-te se nanašajo na strokovnost, znanje, veščine, poznavanje socialne problematike lokalnega prebivalstva, kar je ključnega pomena za vodenje Centra za socialno delo, poleg tega kandidatka uživa popolno podporo kolektiva CSD Trebnje in lokalne stroke, je namestnica direktorice CSD Trebnje in izhaja iz območja, ki ga obravnava CSD Trebnje.

IZVAJANJE DEL NA OBČINSKIH CESTAH IN OB NJIH — OBVESTILO

V zadnjem času je na območju Občine Šentrupert opaziti več navozov različnega materiala ob občinskih cestah. Opozoriti želimo na določila Odloka o občinskih cestah (Uradni list RS, št. 38/2000 in spremembe), ki na podlagi drugega odstavka 126. člena Statuta Občine Šentrupert (Ur. l. RS št. 12/2007) velja tudi za območje Občine Šentrupert. V tem odloku je v 31. členu določen varovalni pas občinskih cest z namenom, da bi preprečili škodljive vplive posegov v prostor ob občinskih cestah. Raba tega prostora je omejena. Varovalni pas znaša na lokalni cesti 8 metrov in pri javni poti 6 metrov širine. Gradnja in rekonstrukcija gradbenih objektov ter postavljanje kakršnih koli drugih objektov in naprav v varovalnem pasu občinske ceste se dovoli le s soglasjem občinske uprave. V 33. členu je določeno, da se prekopavanje, podkopavanje in druga dela na občinski cesti lahko opravljajo le z dovoljenjem občinske uprave. V 34. členu pa je opredeljeno, da se lahko podiranje dreves, spravilo lesa, izkope, vrtanje in opravljanje drugih del na zemljišču ali na objektu vzdolž občinske ceste, kar bi lahko oviralo ali ogrožalo promet, poškodovalo cesto ali povečalo stroške njenega vzdrževanja, izvaja le ob soglasju občinske uprave. V odloku so za kršitve predpisane tudi denarne kazni.

Prosimo občane, da upoštevajo določila Odloka o občinskih cestah.

Občinska uprava Občine Šentrupert

DEJAVNOSTI PODROČJA ZA OKOLJE IN PROSTOR

Občinski prostorski načrt

Verjetno je eden izmed najboljšežnejših in najkompleksnejših projektov na Občini Šentrupert trenutno v fazi priprave strokovnih podlag. Gre za analizo stanja v prostoru, problemov in kvalitet ter analizo razvojnih interesov, ki med drugim zajema tudi pobude občanov. Tako smo do 20. junija prejeli več kot 160 najrazličnejših pobud, ki jih bo potrebno umestiti v delovni osnutek OPN. Hkrati poteka tudi priprava evidenc o stanju v prostoru, ki zajema:

- evidenco dejansko zazidanih zemljišč obstoječih objektov, ki niso vrisani v veljavnem prostorskem načrtu (izdelava evidence poteka na podlagi podatkov in kart GURS, vodarine in drugih komunalnih prispevkov ter dela na terenu),
- evidenco objektov v vinogradniških območjih: tu gre za evidenco stanovanjskih, gostinskih in drugih objektov, ki rabijo opredeljena stavbna zemljišča
- ter evidenco objektov, zgrajenih pred letom 1967.

Poleg tega mora Občina Šentrupert pripraviti tudi svoje lastne razvojne pobude, ki bodo ravno tako podlaga za idejne variantne rešitve delovnega osnutka OPN.

Industrijska cona

Eden izmed ključnih elementov novega prostorskega načrta je industrijska cona. V obstoječih planskih dokumentih ima Občina sicer že rezerviran prostor za ureditev Industrijsko-obrtne cone (IC) Prelesje, katere območje je bilo opredeljeno v planskih prostorskih aktih Občine Trebnje še pred letom 2000. Vendar pa spada večinski del omenjene cone pod območje Nature 2000 oziroma pod območje naravnih vrednot. Ravno zaradi tega in zaradi potencialnih investitorjev, ki bi želeli svojo dejavnost umestiti v novo industrijsko-obrtno cono, namerava Občina Šentrupert urediti pogoje za gradnjo objektov in umestitev dejavnosti na območju omenjene cone. Vendar želi Občina pred pričetkom priprave izvedbenih prostorskih aktov preveriti, kakšne

omejitve v prostoru se pojavijo in katere postopke bo potrebno izvesti zaradi lokacijskih pogojev ter značilnosti prostora, v katerem je območje predvidene cone umeščeno. Zaradi navedenega smo se odločili za pripravljalno oceno o ustreznosti lokacije za ureditev predvidene industrijsko-obrtne cone Prelesje, ki bo pokazala, ali je lokacija sploh še smiselna ali pa je potrebno razmišljati o novi lokaciji, ki jo bomo vključili v nov občinski prostorski načrt.

Lokalni energetski koncept

Podjetje ECO CONSULTING d.o.o. je izdelalo končno poročilo za lokalni energetski koncept Občine Šentrupert, ki ga bo na naslednji seji tudi uradno potrdil občinski svet. Na tem mestu velja poudariti tudi dejstvo, da smo bili kot Občina uspešni pri pridobivanju finančne spodbude Ministrstva za okolje in prostor, saj smo na razpisu pridobili del sredstev za izdelavo lokalnega energetskega koncepta v višini 2.270,00 evrov.

dr. Iztok Kovačič

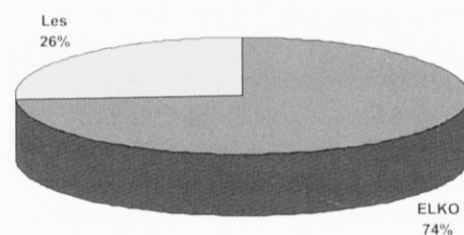
Projekt »Energetski koncept Občine Šentrupert« je zaključen, delo se začinja!

V skladu z usmeritvami Resolucije o nacionalnem energetskem programu Slovenije, zahtevami Energetskega zakona ter potrebami po razvojnih projektih s področja energetike se je v letu 2008 tudi Občina Šentrupert odločila, da izdela Energetski koncept Občine. Projekt se je pripravljaval pet mesecev s stalnim sodelovanjem izvajalca in delovne skupine Občine, ki je nadzorovala in usmerjala izdelavo.

Cilj projekta je bil na podlagi obstoječega stanja in energetskih potencialov, ki jih ima Občina Šentrupert, pripraviti nabor možnih projektov na področjih učinkovite rabe energije (URE) in izrabe obnovljivih virov energije (OVE). Pri analizi trenutnega stanja rabe energije je bilo ugotovljeno, da sta poglobljena energenta, ki se uporabljata za energet-

ske oskrbo v Občini Šentrupert, ekstra lahko kurilno olje in les.

Porabljene kWh za ogrevanje po posameznih energentih v Občini Šentrupert

Vir: Popis prebivalstva 2002, anketiranje podjetij in javnih stavb 2008

Analiza potenciala OVE je pokazala, da ima Občina Šentrupert dober potencial lesne biomase in sončne energije.

Tako se ob prenovi osnovne šole in vrtca načrtuje prehod na ogrevanje z lesno biomaso. V študiji je preučena tudi možnost ogrevanja kompleksa ZPKZ Dobrav tako z lesno biomaso. Največja skupina porabnikov energije v Občini Šentrupert so gospodinjstva, zato najdemo v akcijskem načrtu projekte, kot so osveščanje in izobraževanje (v šolah, prirejanje okroglih miz, srečanj, članki o pomembnih energetskih temah itd.) in sofinanciranje ukrepov učinkovite rabe energije v gospodinjstvih.

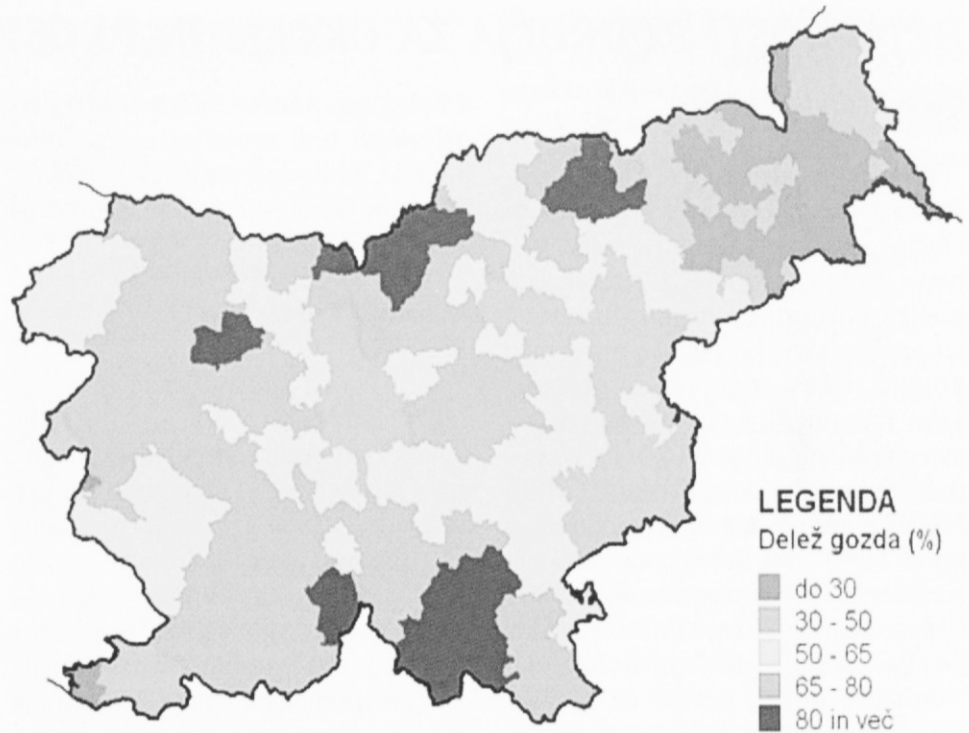
Nekaj podatkov, ki definirajo potencial lesne biomase v Občini Šentrupert:

- Občina Šentrupert ima 52,8% površine pokrite z gozdom, kar predstavlja 2.589 ha. Največji možni posek znaša

11.010 m³ na leto, od tega je realiziranih 50 % (Popis gozdov 2004).

- Po lestvici zavoda za gozdove je Občina Šentrupert razporejena med občine, ki so bolj primerne za izrabo lesne biomase (Občina Šentrupert ima rang 4 od 5)
- Z lesom se ogreva 41% stanovanj v Občini Šentrupert, ki se ogrevajo individualno (podatek velja za leto 2002; vir: SURS, Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002).

Izdelan energetska koncept je prav gotovo dober izhodiščni dokument za trajnostno energetska načrtovanje Občine v prihodnosti. Seveda je bistvenega pomena, da se zastavljeni projekti začnejo tudi izvajati. Ključno vlogo pri tem bo imela Lokalna energetska agencija Dolenjska – Posavje – Bela krajina (LEAD), ki v primeru Občine Šentrupert prevzema delo in naloge energetskega managerja.

Vir: http://www.biomasa.zgs.gov.si/index.php?p=obcine_gozdnat

Namen izdelave študije Energetskega koncepta Občine Šentrupert je postaviti energetska strategijo Občine, ki je v skladu z državno energetska strategijo.

Predvideni projekti naj bi spodbudili razmišljanje nas vseh v smeri trajnostne rabe energije. Vsekakor pa se delo po sprejetju tega dokumenta šele začne!

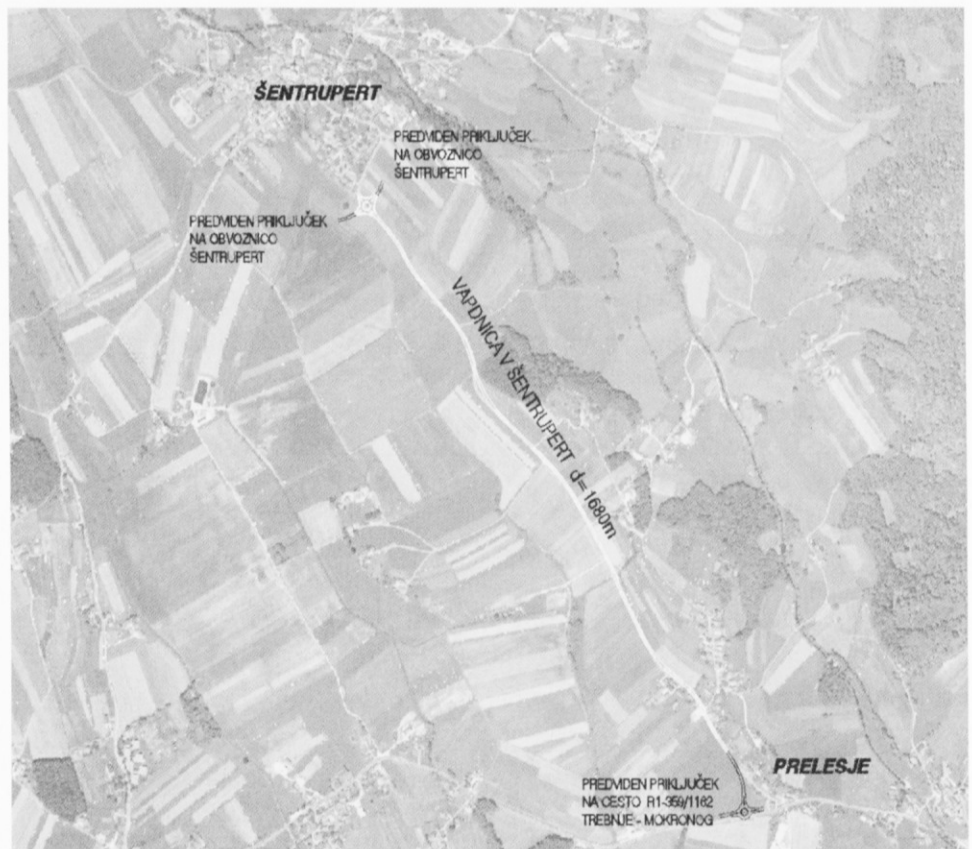
CESTA ŠENTRUPERT-PRELESJE

V tem mesecu so se začela dela na rekonstrukciji ceste Šentrupert-Prelesje. Celoten projekt bo izvajalo podjetje CGP, družba za gradbeništvo, inženiring, proizvodnjo in vzdrževanje cest d.d., ki je bilo izbrano na javnem razpisu kot najugodnejši ponudnik.

Celoten poseg zavzema področje dolžine približno 1,7 km in se začne v naselju Prelesje malo pred križiščem za Kremen. Od tam se nadaljuje po obstoječi trasi do Šentruperta, kjer se zaključi pred novim naseljem, kjer je predvideno krožišče, na katerega se bo navezovala bodoča obvoznica Šentrupert.

Pri projektiranju rekonstrukcije ceste so imeli projektanti podjetja Inženiring IBT Ljubljana d.d. pred sabo tri prednostne naloge:

- Izboljšati prometno varnost.
- Odpraviti kritična mesta na trasi.
- Modernizirati cesto, da bo ustrezala razvojnim potrebam in prometu, ki se tu odvija.

Rekonstrukcija ceste Šentrupert-Prelesje. Celoten poseg je označen s svetlejšo črto

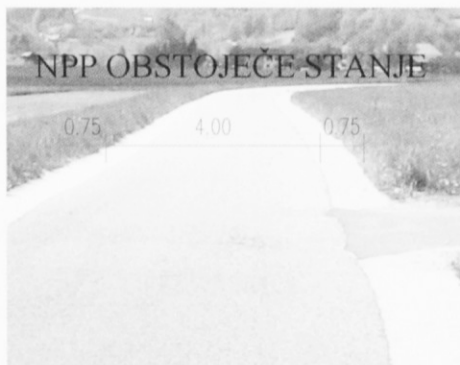
Prikaz izboljšanja prometne varnosti in ureditve nevarnega dvojnega ovinka

Iz naslova izboljšanja prometne varnosti se je povečal radij nevarnega dvojnega ovinka »pri farovski hosti« kjer je prihajalo v preteklosti do nesreč in ki bo omogočal udobnejšo, varnejšo in preglednejšo vožnjo v obe smeri. Predvsem bo omogočeno varnejše srečevanje nasproti vozečih vozil, kar je pri sedanjem stanju ceste onemogočeno, saj se zaradi obstoječe širine ne moreta varno srečati niti dve osebnih vozili.

Na cesti pa se trenutno odvija tudi težak tovorni promet s priklopniki ter promet težke kmetijske mehanizacije, zato je bila projektna rešitev razširitve ceste na 2 x 3 m voznega pasu in 2 x 0,75 m bankine, ustrezna in nujna.

Na cesti ne bomo pri rekonstrukciji samo »ravnali ovinkov« ampak bomo tudi prilagajali višino nivelete ceste. Tako mesto je nevaren S ovinek pred naseljem Prelesje, kjer je znašala višinska razlika med spodnjim in zgornjim nivojem ovinka cca 1,5 m. Poleg tega pa je v ovinku še zožitev cestišča, kar pomeni, da je omenjeni ovinek najbolj izpostavljena lokacija na celotni trasi z vidika prometne varnosti.

Kot prometno neustrezna situacija so v zadnjem tednu vaščani Prelesja izpostavili tudi lokacijo kapelice in obstoječi priključek javne poti na cesto Šentrupert-Prelesje. Omenjena situacija

Prikaz obstoječega stanja ceste

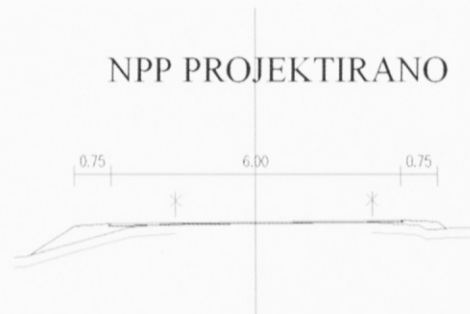
ni predmet obstoječega projekta, saj gre zgolj za rekonstrukcijo ceste, za kar smo pridobili namenska evropska sredstva, ki se ne morejo porabiti za druge projekte.

Kljub temu smo na Občini naročili projektantom pregled in preverbo prometne varnosti na omenjeni lokaciji, za kar smo že dobili tudi predlagane strokovne rešitve. Reševanje omenjene situacije bo predmet drugega projekta.

Projektna rešitev predvideva izravnavo nivelete ovinka za 1,5 m ter ravnanje krivine, s čimer bo dosežena boljša preglednost in pretočnost prometa.

Rekonstrukcija ceste v Prelesju pa zahteva veliko več posegov in priprav kot na lokaciji izven naselja. V naselju Prelesje je predviden pločnik širine 1,5 m na levi strani ceste v smeri proti Šentrupertu ter mulda širine 0,5 m na desni strani.

Urejena bo meteorna kanalizacija, predstavljena bo avtobusna postaja na

Prikaz projektirane rekonstrukcije ceste. Po novi ureditvi bo cesta široka 2 x 3 m (asfalt) in 2 x 0,75 m (bankina, skupaj 7,5 m. S križci je označeno trenutno stanje širine asfalta

Prikaz nevarnega S ovinka, kjer se obstoječa niveleta ceste spusti za cca 1,5 m in s tem onemogoča preglednost

Prikaz projektne rešitve za izboljšanje prometne varnosti v nevarnem S ovinku

Prikaz projektne rešitve v naselju Prelesje

Prikaz I. FAZE popolne zapore rekonstrukcije odseka ceste Šentrupert-Prelesje

ustreznejšo lokacijo in zamenjana bo glavna vodovodna napeljava. Obstoječi glavni vod vodovoda, ki pride iz smeri Mokronoga (upravljaavec Komunala Trebnje d.o.o.) je trenutno iz neustreznih azbestno-cementnih cevi, ki se jih bo zamenjalo z ustreznimi duktilnimi cevmi.

Za neovirano izvajanje del bo podjetje CGP d.d. postavilo popolno zaporo ceste glede na izdelan elaborat, za kar so pridobili že vsa potrebna soglasja. Zapora ceste se bo izvajala v štirih fazah, kar bo omogočalo vzpostavitev ustreznih obvozov za ves promet.

Prebivalce prosimo za upoštevanje in spoštovanje postavljene prometne signalizacije ter navodil cestnih delavcev. Za postavitev in delovanje cestne zapore je odgovorno podjetje CGP d.d., izpostava Trebnje.

Vsem lastnikom zemljišč in prebivalcem ob omenjeni trasi bo omogočen dostop, ravno tako smo omogočili prehod šolskemu prevozu. Po predvidenem terminskem načrtu se bodo dela zaključila do meseca maja 2009.

Miha Simončič, svetovalec za okolje in prostor

Prikaz vseh faz prometne zapore glede na izdelan elaborat CGP d.d.

NAKUP IN RAZPOLAGANJE Z NEPREMIČNIM PREMOŽENJEM – INFORMACIJA

Na podlagi interesa posameznih občanov glede nakupa določenega nepremičnega premoženja, ki je v lasti Občine Šentrupert, podajamo za vse občane informacijo o postopkih, ki so predpisani v raznih predpisih in internih aktih Občine in opredeljujejo pridobivanje, odtujevanje in obremenjevanje premoženja v lasti Občine Šentrupert.

Pogoj za razpolaganje (prodaja, menjava ali kakšen drug način odsvojitve) je lastninska pravica nad predmetom razpolaganja. Z razdružitvijo oziroma z nastankom nove občine je potrebno lastninsko pravico najprej urediti tudi v zemljiški knjigi. Trenutno v skladu s podpisanim Dogovorom o ureditvi premoženjsko pravnih razmerij med Občino Trebnje, Mokronog – Trebelno in Šentrupert poteka vpis lastninske pravice Občine Šentrupert na nepremičninah, ki so bile v lasti Krajevne skupnosti Šentrupert ali njenih pravnih naslednikov, ter se nahajajo na območju Občine Šentrupert. Vpis lastninske pravice na ostalih nepremičninah pa bo potekal na podlagi dogovora, ki bo sklenjen med novonastalimi občinami in staro Občino Trebnje, lastništvo nekaterih nepremičnin pa je potrebno urediti tudi z Občino Litija.

Pri vseh postopkih pridobivanja in odtujevanja kot tudi obremenjevanja premoženja Občine Šentrupert je potrebno poudariti, da je župan dolžan na podlagi vladne Uredbe o pridobivanju, razpolaganju in upravljanju s stvarnim premoženjem države in občin (Ur.l. RS št. 12/2003) imenovati komisijo ali pooblaščenca, ki je dolžan pripraviti načrt nabav in program prodaje in menjave ter tudi skrbi, da je kupnina v celoti in višini v rokih plačana, da se opravi zamenjava v predvidenih rokih in obsegu, ki ga določa pravni posel in da se po izvedenih pravnih poslih izvedejo ustrezni postopki za ureditev stanja v zemljiški knjigi.

Nabava (pridobivanja premoženja) nepremičnega premoženja je možna na podlagi sprejetega načrta nabav, ki ga sprejme občinski svet Občine Šentrupert. Seveda pa morajo biti v ta namen v občinskem proračunu zagotovljena tudi sredstva v zadostni višini. Ko se pojavi interes za nakup nepremičnine, je potrebno skleniti ustrezno pogodbo, pri tem pa je potrebno upoštevati tudi Zakon o prometu kmetijskih zemljišč, ki postopek nakupa kmetijskega zemljišča podaljša najmanj za 30 dni (objava na oglasni deski in pridobitev odločbe o dovolitvi pravnega posla od Upravne enote). Vrednost nepremičnine mora biti ustrezno ocenjena, predvsem pa prosta vseh bremen. Pri plačilu je potrebno upoštevati določila Odloka o občinskem proračunu Občine Šentrupert kot tudi določila Zakona o izvrševanju proračuna 2008/2009, ki določa najmanj 30-dnevni plačilni rok, v katerem občina

lahko plača kupnino. Po vseh izvedenih postopkih je potrebno overiti podpis prodajalca pri notarju, plačati ustrezne dajatve (davek od prometa nepremičnin in davek na dobiček) ter nato sprožiti postopek vknjižbe lastninske pravice na kupca pri Okrajnem sodišču (zemljiška knjiga).

Razpolaganje stvarnega premoženja (odprodaja in menjava) se lahko izvede na podlagi programa prodaje in predloga pravnega razpolaganja s stvarnim premoženjem, ki ga prej obravnava občinski svet Občine Šentrupert. Posamezen program mora obsegati elemente iz 24. člena Uredbe o pridobivanju, razpolaganju in upravljanju s stvarnim premoženjem države in občin (Ur.l. RS števil. 12/2003). Komisija ali pooblaščenec (imenuje župan s sklepom) je dolžan pripraviti program prodaje in menjave ter tudi skrbeti, da je kupnina v celoti in višini v rokih plačana, da se opravi zamenjava v predvidenih rokih in obsegu, ki ga določa pravni posel in da se po izvedenih pravnih poslih izvedejo ustrezni postopki za ureditev stanja v zemljiški knjigi. Program prodaje (menjave) mora obsegati:

- Točno navedbo, kaj se prodaja (menja); to pomeni, da je potrebno javno dobro, ki se prodaja, odmeriti. Stroške odmere nosi kupec.
- Premoženje mora biti ovrednoteno, kar pomeni, da je potrebna cenitev. Stroške cenitve nosi kupec.
- Občinska uprava pripravi sklep, ki ga sprejme občinski svet, iz katerega je razvidno, da se na predmetu prodaje ukinja javno dobro in prenese v premoženje Občine Šentrupert.
- Po sklepu, ki mora biti objavljen v Uradnem listu in prične veljati 8. dan po objavi, se lahko sklene prodajna pogodba.
- Prodajno (menjalno) pogodbo lahko sestavi občinska uprava, predmet dogovora pa je, kdo plača stroške kot tudi, kdo plača davek od prodaje in overitev podpisa. (Overitev županovega podpisa lahko plača Občina)
- Po plačilu davkov in notarja se lahko vknjiži lastnina na kupca. Potreben je zemljiškknjižni predlog (Plačilo takse).

Premoženje se lahko proda na javni dražbi, z javno ponudbo, z javnim zbiranjem ponudb in z neposredno pogodbo. Pri vseh metodah morajo biti upoštevani pogoji, ki so opredeljeni v Uredbi o pridobivanju, razpolaganju in upravljanju s stvarnim premoženjem države in občin, po mnenju občinske uprave pa bo največkrat prišla v poštev neposredna sklenitev pogodbe. Pogoji so naštet v 52. členu omenjene uredbe (prodaja solastniških deležev, zamenjava premoženja, neposredna prodaja stavbnega zemljišča v skladu s prostorsko izvedbenim aktom Občine, manjša vrednost nepremičnine ...).

Iz vsega navedenega je torej zaključiti, da nakup in razpolaganje s premoženjem zahteva določen postopek, ki pa lahko traja tudi dalj časa, prvi pogoj pa je ureditev lastninskih razmerij, ki jih Občina Šentrupert intenzivno ureja.

Boštjan Sladič
dr. Iztok Kovačič

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

NAPOVED RAZPISA KADROVSKIH ŠTIPENDIJ ZA ŠOLSKO/ŠTUDIJSKO LETO 2008/09 enotna Regijska štipendijska shema za Dolenjsko

Razvojni center Novo mesto d.o.o., ki je izvajalec programa enotne Regijske štipendijske sheme za Dolenjsko, je v začetku meseca septembra objavil razpis kadrovskih štipendij za šolsko/študijsko leto 2008/09, ki bo odprt do 10. oktobra 2008. Razpis je namenjen dijakom in študentom JV Slovenije.

Celotno besedilo javnega razpisa štipendij enotne Regijske štipendijske sheme za Dolenjsko ter prijavni obrazec bosta objavljena na spletni strani www.rc-nm.si. Dodatne informacije dobite na Razvojnem centru Novo mesto d.o.o., Ljubljanska cesta 26, 8000 Novo mesto, tel. 07 33 72 988, kontaktna oseba: Maja Smerdu - ali pišite na e-naslov: maja.smerdu@rc-nm.si.

Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, 1. razvojna prioriteta: »Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti« in v okviru prednostne usmeritve 1.3 »Štipendijske sheme«.

V primeru, da s strani Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije ne bodo pravočasno zagotovljena sredstva za financiranje štipendij, si komisija za štipendiranje pridržuje pravico, da ne podeli oz. ne podeli vseh razpisanih štipendij.

Razvojni center Novo mesto d.o.o. vabi vse zainteresirane dijake in študente k sodelovanju.

Maja Smerdu, Razvojni center Novo mesto d.o.o.

SEZNAM POVERJENIKOV (prostovoljcev) KORK ŠENTRUPERT

MILENA, MATIJA JAKLIČ, ŠENTRUPERT, tel.: 30 40 014 • **ANICA US**, DOLENJE JESENICE, GORENJE JESENICE - 30 49 609 • **MARJANA PEJOVIČ**, BISTRICA, tel.: 30 40 301 • **OLGA BARTOLJ**, BISTRICA, tel.: 30 40 035 • **JOŽICA STARIČ**, HRASTNO, tel.: 041/873-272 • **RUŽA BRCAR**, tel.: 30 40 720 • **ANDREJA CESAR**, BRINJE, PRELESJE, tel.: 031/261-218 • **SLAVKA OKOREN**, DRAGA, tel.: 031/277-016 • **ANTONIJA, VIKTOR UHAN**, HOM, KOSTANJEVICA, RAVNE, tel.: 30 40 514 • **ROZI PODLOGAR**, KAMNJE, VRH, tel.: 040/720-683 • **MARTA GOLE**, MALI CIRNIK, ROŽENBERK, tel.: 34 99 636 • **SILVA, PAVEL RUGELJ**, OKROG, ZALOKA, tel.: 041/925-663 • **HEMA BIZJAK**, RAKOVNIK, tel.: 040/150-699 • **ALEKSANDRA PRIJATELJ**, RAVNIK, ŠKRLJEVO, tel.: 041/539-749 • **MILENA KOTAR**, SLOVENSKA VAS, BRINJE, tel.: 30 47 501 • **ANICA BREZNIKAR**, VESELA GORA, STRAŽA, TRSTENIK, tel.: 34 34 590 • **MILENA in MATIJA JAKLIČ**, ŠENTRUPERT, tel.: 30 40 014 • **MARINKA GORENC**, ŠENTRUPERT, tel.: 30 40 001 • **ROZALIJA in EDI ZAVRL**, ŠENTRUPERT, tel.: 30 30 042 • **MAGDA MEJAŠ**, ZABUKOVJE, tel.: 30 47 675

Občane prosimo, da se za vse zadeve, ki se nanašajo na delovanje KORK in so v njeni pristojnosti, obračajo na prostovoljce osebno ali po telefonu. Mi pa bomo s skupnimi močmi poskušali prisluhniti vašim prošnjam oz. le-te posredovati naprej na OZRK Trebnje, če zadeva ne bo v naši pristojnosti.

Ruža Brcar, predsednica

BLAGOSLOV KLOPOTCEV

Tri tedne pred praznikom Marijinega vnebovzvetja je prišlo med ožjim krogom prijateljev iz Sel nad Šentrupertom do pogovora o bližajočem se času trgatve in času, ko je potrebno pridelek zavarovati pred ptiči. Pri tem je Janez Primožič povedal, da ima naročen klopotec, ki bo meril čez vetrnici približno 4 metre. Ker so se v Selah odrezali člani Lovske družine Šentrupert z delnim vračilom stroškov postavitve ograj, smo sprejeli odločitev, da se vrnjeni denar nameni za druženje »gorjanov«, priložnost pa je postavitve klopotca velikana na dan Marijinega vnebovzvetja, ko je tudi pravi čas za tako opravilo. Rečeno, storjeno. Dogovorili smo se z novim župnikom, da bo opravil obred, stekle pa so tudi ostale aktivnosti glede zagotovitve skromnega prigrizka in pijače za obiskovalce. Napočil je 15. avgust 2008 in pri zidnici Janeza Primožiča se je že zgodaj zjutraj pričelo kaditi iz kamina, v katerem se je vrtil dolenski »kralj živali«. Ob 14. uri se je zbralo 42 »gorjanov«, prinesli pa so 9 klopotcev. Župnik je opravil obred, s svojo prisotnostjo pa nas je počastil tudi župan z bodočo ženo. Gospodinje so presenetile z domačimi dobrotami, domači vinogradniki pa z dobro kapljico. Seveda ni šlo brez postavitve klopotca velikana, ki pa se na žalost ni zavrtel zaradi brezvetrja. Tudi ostale klopotce so lastniki postavili ob pomoči prijateljev, vsi pa smo se na koncu razšli z odločitvijo, da dogodek organiziramo tudi drugo leto in nanj povabimo še več ljudi in tudi pripravimo še več klopotcev. Domači župnik in župan sta nas pri tem podprla.

Boštjan Sladič

MERITVE

Krajevna organizacija Rdečega križa Šentrupert izvaja vrsto preventivnih programov, med katere sodijo tudi meritve holesterola, krvnega tlaka in sladkorja.

V sodelovanju z Območnim združenjem Rdečega križa Trebnje smo zadnjo nedeljo v mesecu avgustu organizirali vse tri meritve, ki so potekale v prostorih kulturnega doma Šentrupert. Odziv občanov je bil zelo dober. Tako je bilo pri 56 občanov opravljeno merjenje krvnega tlaka in sladkorja, pri 42

občanov pa meritev holesterola. Meritve sta izvajali sodelavki OZRK Trebnje dipl. medicinski sestri Mojca Mihevc in Vlasta Rajkovič.

Prizadevni aktivisti Krajevne organizacije RK Šentrupert so vse prisotne pogostili s hladnimi in toplimi napitki ter s slastnim pecivom, za kar se posebno zahvaljujemo DANI Mirna, Gostilni JAKLIČ, Francu GORENCU ter Rozi PODLOGAR.

Ruža Brcar, predsednica

120-LETNICA RDEČEGA KRIŽA NA DOLENJSKEM IN V BELI KRAJINI

V soboto, 6. septembra, smo se prostovoljci Krajevne organizacije Rdečega križa Šentrupert udeležili osrednje proslave ob 120-letnici RK na Dolenjskem in v Beli krajini, ki je bila na jasi Zdravilišča Dolenjske Toplice.

Dolenjci in Belokranjci so idejo o organizirani pomoči sočloveku v stiski osvojili že leta 1888. Takrat je Patriotično deželno pomočno društvo RK za Kranjsko imelo 17 podružnic, tudi v Novem mestu, Metliki, Črnomlju in Mokronogu. Svoje humanitarno poslanstvo danes razvijamo na 120-letni tradiciji, na delu in sadovih številnih generacij prostovoljcev in članov.

Slavnostni govornik na proslavi, ki je bila bogata s kulturnim programom, je bil predsednik RKS Borut Miklavčič, proslave pa so se udeležili tudi generalni sekretar RKS Janez Pezelj, nekdanja predsednica RKS Ivica Žnidaršič, župani vseh občin Dolenjske in Bele krajine ter seveda številni prostovoljci RKS iz Območnih združenj Novo mesto, Črnomelj, Metlika in Trebnje.

Iz KORK Šentrupert se je proslave udeležilo 6 prostovoljcev. Prav ponosni smo bili,

ker je naša prizadevna prostovoljka **Anica US** iz rok predsednika RKS prejela priznanje za svoje dolgoletno delo na področju humanitarosti.

Tudi naša mlada Občina Šentrupert je prejela priznanje, ki ga je v odsotnosti župana osebno prevzela direktorica občinske uprave Mateja Jazbec.

Naše prizadevne prostovoljke so se tudi tokrat izkazale, saj so pripravile 16 zavitekov domačih piškotov, ki smo jih na prireditvi na svoji stojnici tudi razstavili in seveda vse prodali, denar pa namenili v humanitarne namene.

Po proslavi je potekalo veselo druženje tako, da smo se domov vračali dobro razpoloženi in z lepimi občutki.

Med vožnjo domov so globoko v meni odmevale besede, ki jih je izrekel slavnostni govornik: »Prostovoljci smo podaljšana roka dobrote in srčnosti.«

Pa še kako res je – to vemo prostovoljci naše krajevne organizacije.

Ruža Brcar, predsednica

USPEŠNO GOSTOVANJE PIHALNEGA ORKESTRA SV. RUPERTA V SCHLADMINGU

Od 8. do 13. julija 2008 je v Schladmingu, avstrijskem mestu, sicer bolj poznanem po najrazličnejših smučarskih tekmovanjih, potekal svetovni festival amaterskih in profesionalnih pihalnih skupin: Mid Europe Schladming. Na festivalu, ki so ga letos priredili že enajstič zapored, se je mogoče

udeležiti različnih seminarjev, na sejmu je mogoče preizkusiti instrumente najrazličnejših proizvajalcev ter se seznaniti z najnovejšim notnim gradivom za pihalne instrumente, osrednji del festivala pa so zagotovo tekmovanja ter večerni koncerti pihalnih orkestrów z vsega sveta. Letos je našo državo v Schlad-

mingu kot edini slovenski orkester zastopal Občinski pihalni orkester sv. Ruperta, ki je v Avstriji izvedel dva večerna koncerta. Prvi je bil na sporedu v petek, 11. julija, v kulturni dvorani v Schladmingu, drugi pa v soboto, 12. julija, v cerkvi Pfarrkirche Haus. Orkester se je na obeh koncertih predstavil

z zelo pestrim programom, saj sta kot glavna solista nastopila sopranistka Urška Žižek ter saksofonist Jan Gričar, letošnji finalist Evrovizijskega tekmovanja mladih glasbenikov. Koncerta sta bila zanimiva tudi zato, ker je imel Občinski pihalni orkester sv. Ruperta čast igrati krstno izvedbo skladbe Bonaparte avstrijskega skladatelja Otta M. Schwarza. Ta je petkov koncert tudi osebno poslušal ter bil nad izvedbo svoje skladbe, pa tudi drugih skladb navdušen. Z dirigentom Boštjanom Dimnikom sta se dogovorila za nadaljnje sodelovanje.

Tudi ostalo občinstvo je bilo po obeh koncertih očitno zelo navdušeno, saj je glasno ploskalo in vzklikalo. Kar pa je najpomembnejše: tudi dirigent in člani orkestra smo bili s svojim nastopom izredno zadovoljni.

Kristina Gregorčič

TRETJE SREČANJE LJUDSKIH PEVCEV V ŠENTRUPERTU

Društvo Mavrica iz Šentruperta je letos organiziralo tretje srečanje ljudskih pevcev. Prireditev je potekala v aprilu v kulturnem domu Šentrupert.

Na prireditvi so poleg domače skupine Vaški pevci, ki deluje v okviru Društva Mavrica, nastopile še naslednje skupine: Solzice iz Šentjanža, Koledniki iz Bučne vasi pri Cerkljah, Ragle iz Trebnjega, Šmarjetke iz Šmarjeških Toplic, Vaški zvon iz Straže pri Novem mestu ter skupina Nikoli ni prepozno iz Britofa pri Kranju.

Vsaka skupina je zapela po dve pesmi, domača skupina pa je zapela štiri.

Prireditev sta povezovala Maja Kos iz Trebnjega ter dramski igralec Jože Logar.

Domača skupina je predstavila tudi svojo prvo zgoščenko z naslovom Prav lepa je Šentrupert fara. Omenjena zgoščenka je v prodaji, pokličite na št. 041-312-641. (Maks)

Prireditev so podprli podjetniki iz Šentruperta in okolice, glavni pokrovitelj pa je bila znova ustanovljena Občina Šentrupert z županom Rupertom Goletom.

Prireditev je bila zelo dobro obiskana.

Po končani prireditvi so nastopajoči in obiskovalci pokramljali še ob kozarčku in zakuski, ki so jo pripravili vaški gostilničarji.

Na svidenje tudi drugo leto!

Maks Kurent, predsednik Društva Mavrica

SPOMINSKA PLOŠČA MAKSU KURENTU NA LANŠPREŽU

Dolenjski čebelarji že nekaj let organizirajo srečanje na Lanšprežu, kjer počiva čebelar Peter Pavel Glavar, poleg Antona Janše najbolj zaslužen za razvoj čebelarstva pri nas. Srečanje je vezano na Glavarjevo obletnico rojstva

– 2. maja 1721. Osnovni namen dolenjskih čebelarjev je, da bi utrdili spomin na Petra Pavla Glavarja, hkrati pa se spomnijo tudi ljudi, ki so kakor koli pomembni za utrditev čebelarstva.

Tako so letos v kapeli sv. Jožefa, v kateri je pokopan Peter Pavel Glavar, odkrili spominsko ploščo zaslužnemu čebelarju Maksu Kurentu iz Šentruperta.

Maks Kurent je bil vse življenje zapisan čebelam. Ko še ni imel dvajset let, je že postal tajnik Čebelarskega društva Šentrupert, ki ga je prav tedaj ustanovil zagnani učitelj in čebelar Aleksander Lunaček.

Maks Kurent pa je bil gonilna sila v osemdesetih letih, ko se je bližala dvestota obletnica Glavarjeve smrti; bil je predsednik odbora, ki naj bi poskrbel, da bi obnovili kapelo na Lanšprežu. Ko je Maks Kurent spoznal, da ne bo šlo tako hitro, je pripomogel, da je bila v graščini na Veseli Gori urejena čebelarška soba, kjer je bil osrednji spomin posvečen prav Glavarju in Lunačku, na graščini pa so odkrili spominsko ploščo Petru Pavlu Glavarju.

Tako se je Maks Kurent s spominsko ploščo simbolično vrnil v kraj, kjer so čebele vedno v ospredju.

Hkrati pa je bila ta počastitev kot uvod v 90-letnico Čebelarskega društva Šentrupert prihodnje leto. Tako bo morda v ospredju poleg čebelarja Glavarja tudi čebelar Lunaček.

J. Z.

ZALKIN SKLAD

8. avgusta 2008 je nekako mirno minila stoletnica rojstva krajanke Zalke Valas. Le-ta se je zapisala v spomin tudi zato, ker je ob svoji 95-letnici namesto daril namenila denar za sklad za obujanje kulturne dediščine, imenovan Zalkin sklad. Danes se stoletnice Zalke Valas spominjamo s krajšim zapisom, v naslednji številki pa bomo objavili tudi številko računa, kamor se bo lahko namenil kakšen znesek, da bo Zalkin sklad v resnici zaživel!

ROZALIJA VALAS

(8. avgust 1908 – 4. januar 2006)

Človekovo življenje ima svoj začetek in konec. Ni važno, kako dolgo živiš, važno je, kakšno sled narediš za seboj. Rozalija Valas je zaznamovala bogato sled z ljubeznijo do rojstnega kraja Šentruperta, do ljudi, do kulture.

Njeno življenje je bilo razpeto med Šentrupertom in Ljubljano. Zaradi številne družine je že z 19 leti odšla od doma – vse njeno premoženje je bilo zavito v časopisni papir. Čez tri leta se je poročila in tudi moža, doma iz Loga pod Mangartom, je navdušila za Šentrupert. V sebi je nosila nenehno ljubezen do ljudi, vsrkala jo je mehkoba dolenjske pokrajine, od moža pa se je navzela volje po vztrajanju.

Zalkin zadnji rojstni dan

Cenjena je bila kot krojačica, saj je znala ustreči tudi zahtevnim strankam.

Čeprav sta z možem zgradila v Ljubljani prijazen dom v neposredni bližini gozda, ju je vleklo v Šentrupert in sta v Selih, pod Nebesi, tik pred vojno zgradila domek in takoj zasadila vinsko trto.

Kasneje, ko je bila sama, se je pot še pogosteje naravnala proti Šentrupertu – nemir jo je pripeljal kot ptico selivko in tu je ostala do pozne jeseni, vračala pa se je samo takrat, kadar je to zahtevalo vino. Negovanje vinske trte ji je bilo užitek in spoštovanje; ko so se leta nagibala že v devetdeseta, ji ni bilo

žal iz Ljubljane voziti se na kletarski tečaj. Splačalo se je; njen trud je bil poplačan s priznanjem za cviček.

Življenje ji kljub vsemu optimizmu ni prizanašalo, a vse tegobe je reševala z močno voljo po življenju. Bogatila jo je ljubezen do družine in tudi številne kulturne prireditve v Šentrupertu niso minile brez nje, četudi je bila tedaj v Ljubljani; na vsako prireditev pa je pripeljala tudi svoje prijatelje.

Svojo ljubezen do Šentruperta je najlepše izkazala z odločitvijo, naj ljudje namesto daril ob njeni 95-letnici prispevajo za ponatis temeljne knjige Šentruperta – Steklasove Zgodovine župnije Šent Rupert na Dolenjskem. Turistično društvo Šentrupert je to uresničilo in pobudnica je dobila prvi izvod – vezan v usnje.

A življenje vedno daje nove preizkušnje. Ko je Rozalija Valas čutila, da je najbolj srečna v zavetju svojega sina in hčerke – tako zelo, da se je celo avtomobilu odpovedala, čeprav je imela laskavi naslov najstarejše slovenske voznice – se je njeno življenje ob nenadni sinovi izgubi popolnoma sesulo. Dom starejših občanov v Trebnjem ji kljub pozornosti vsega osebja in nenehni naklonjenosti hčerke ni mogel nadomestiti volje do življenja. Tako je bolezen imela lahko delo ...

Spomin na Rozalijo Valas bo živel tudi na obnovljenem Napoleonovem spomeniku v Ljubljani, saj je bila model za slovensko dekle; podoba bo živela.

Rozalija Valas je pred nekaj leti izjavila: »Šentruperčani, radi imejte Šentrupert! Šentrupert je vir zdravja! Naj se ohranja Šentrupert, naj Šentrupert napreduje – nihče drug ne bo delal za Šentrupert, če ne bomo sami želeli, da bomo imeli lepo življenje v kraju, na katerega so bili ponosni številni predniki – naj bodo ponosni tudi vnuki!«

Tako pa je bilo ob njeni 95-letnici

To je zdaj njena oporoka – in Šentruperčani s(m)o dediči te oporoke.

J. Z.

Utrip župnije

Pozdrav novega dušnega pastirja

POZDRAVLJENI, OBČANI IN FARANI!

Med Vas prihajam iz Maribora, župnije sv. Janeza Boska, kjer sem bil kaplan.

Moj rojstni kraj je tudi Šentrupert, pa ne ta, na Dolenjskem, ampak Šentrupert nad Laškim.

Izhajam iz dokaj številne kmečke družine; imam sestro in sedem bratov. Najstarejši brat Franc je tudi duhovnik salezijanec in je župnik na Rakovniku v Ljubljani.

Osnovno šolo sem obiskoval v domačem kraju, po osnovni šoli sem šel v gimnazijo Želimplje pri Ljubljani, kjer sem opravil tudi noviciat. Po odsluženju vojski v JLA v Prištini sem študij teologije nadaljeval v Ljubljani in ga sklenil z diakonskim posvečenjem v domači

župniji. V duhovnika sem bil posvečen leta 1992 v mariborski stolnici.

Po novi maši sem bil eno leto kaplan v Boštanju pri Sevnici, tri leta na Rakovniku v Ljubljani, potem štiri leta vzgojitelj v dijaškem domu Gimnazije Želimplje, šest let župnik na Trsteniku pri Kranju in zadnji dve leti kaplan v župniji sv. Janeza Boska v Mariboru.

Ob koncu bi se Vam rad zahvalil za lep sprejem. Prizadeval si bom po svojih najboljših močeh, da bi poslanstvo, ki mi je zaupano, z božjo pomočjo izvrševal v dobro ŽUPNIJE in OBČINE ŠENTRUPERT.

Jože Brečko, župnik

ŽUPANOV NAGOVOR

Vsak izmed nas po tem stvarstvu hodi svojo pot. Naše poti se srečujejo in razhajajo. Včasih so srečanja le bežna, spet drugič trajajo dlje. Morda nekaj dni, nekaj mesecev, nekaj let ali prarastejo v skupno življenjsko pot. Nekatera srečanja hitro pozabimo, spet druga nas zaznamujejo za vedno. So srečanja, ki prerastejo na skupno pot, na kateri popotniki drug drugega bogatimo in postajamo boljši ljudje.

Vaša pot, gospod Mirko, se je za nekaj časa združila z našimi potmi – s potmi, po katerih stopamo Šentruperčani. Hvaležni smo, da smo imeli čast preživeti dvanajst let v Vaši družbi, hoditi z Vami po poti, ki nas je zaznamovala in obogatila. Veseli bomo vseh verjetno bolj bežnih srečanj z Vami, ki nam jih bo prinesla prihodnost. Srečanj, na katerih bomo obujali spomine na naših skupnih dvanajst let.

Vaša vedrost, strpnost, požrtvovalnost, gospodarnost, odgovornost, nenehna skrb za sakralno kulturno dediščino in še mnogo drugih odlik so v nas vzbudili zaupanje in globoko spoštovanje do Vas. Spoštovanje do Vas kot človeka in kot duhovnika. Vaša pot se bo nadaljevala v Ljubljani. Želimo Vam veliko uspeha in prepričani smo, da si boste s svojo karizmo, ki spremlja Vaše poslanstvo, tudi v novem okolju ustvarili odlične pogoje za življenje in delo.

Dovolite nam le, da se od Vas poslovimo z besedami zahvale za vse, kar ste naredili za vsakega posameznika in za vse nas. Za ponovno samostojno Občino Šentrupert ste s svojimi pozitivnimi pogledi v prihodnost veliko pri-

spevali tudi sami. Kot župan te mlade Občine Šentrupert Vam izročam besede zahvale v svojem imenu in v imenu vseh občanov. V spomin na Šentrupert pa Vam poklanjam tudi sliko diplomiranega slikarja Janka Orača, ki jo je ustvaril za Vas in to priložnost. Naj krasi Vaše nove prostore v Ljubljani. Da boste lahko počastili svoje nove sopoltnike na poti, po kateri odhajate od nas, pa smo za Vas pripravili košarico odličnih vin, ki na svojih etiketah nosijo lik naše in Vaše cerkve.

Hvala Vam in Bog Vam bogato poplačaj!

Že uvodoma sem dejal, da vsakdo izmed nas hodi po svoji poti. Pot, po kateri hodi gospod župnik Jože Brečko, ki je danes prvič med nami, se je pričela v Šentrupertu nad Laškimi in božja volja je hotela, da spet zavije v Šentrupert, tokrat v naš Šentrupert na Dolenjskem.

Spoštovani gospod Jože, prisrčno dobrodošli v našem kraju, v kraju dobrih ljudi. Naše poti se danes združujejo in nadaljevali bomo skupaj, si pomagali čez ovire, bogatili drug drugega in se enkrat v prihodnosti zagotovo spet razšli. Taka je božja volja in tako se vrtil ta svet.

Dovolite, da Vam za dobrodošlico v imenu naše Občine Šentrupert podarim knjigo prof. Ivana Steklase Zgodo-

vina župnije Šent Rupert na Dolenjskem. Gre za delo, na katerega smo Šentruperčani zelo ponosni, saj govori o bogati preteklosti našega kraja.

Želimo Vam prijetno bivanje med nami, naša srca so pripravljena na Vaše blagoslove in naši domovi so Vam na široko odprti.

Rupert Gole, župan

Nagovor v cerkvi sv. Ruperta ob zahvalni maši župnika in dekana Mirka Simončiča, Šentrupert, 31. julija 2008

Fotografiji Franc Pepelnak

ČLOVEK S ŠIRINO SRCA IN DUHA

Pogovor z župnikom Mirkom Simončičem

Malokdo se je tako hitro zapisal v srca faranov (krajanov, občanov), kot se je to zgodilo pri dušnem pastirju Mirku Simončiču. V Šentrupertu je prišel kot kaplan tedaj, ko so župniku Janezu Vidicu že pojemale življenjske moči – 1996. leta. Prišel je kot božji sel – za župnika Janeza Vidica je skrbel, kot lahko skrbi le najboljši sin za svojega očeta. Vsaki njegovi želji je prisluhnil – in ni bilo poredko, da ga je tudi po dvakrat dnevno obiskal v Kliničnem centru v Ljubljani. Ta prvotni vtis o njem je bil tako močan, da je bilo le malo pomembno, od kod je novi kaplan prišel, kje je bil dotlej. Morda pa je le prav, da zdaj, ko je že v novi fari – na Kodeljevem v Ljubljani – obudimo življenjsko pot – zdaj že našega bivšega župnika in dekana Mirka Simončiča.

Vaš rojstni kraj Boštanj, spoštovani gospod župnik in dekan, je tako rekoč sosed Šentrupertu; je bilo to za Vas spodbuda, da boste tako blizu svojemu rojstnemu kraju, ali morda celo ovira?

Rojstni kraj je zame najlepši kraj na svetu in to s ponosom povem. Tam sem ne samo zagledal luč sveta, pač pa sem tudi spoznaval svet v vsej realnosti, pa tudi lepoti. Bližina mi ni bila ovira, saj sem takoj povezal korenine prafare Šentrupert z Boštanjem, ki je med prvimi postal samostojna župnija. Naj omenim, da prav letos slavi Boštanj petsto let obstoja župnije.

Nova maša je za vsakega duhovnika najbolj svečan trenutek in hkrati tudi najvišja stopnja osebne odločitve; kako ste jo doživljali?

Srečanje z rojaki, ki so se veselili ob prvem srečanju z menoj kot duhovnikom – obenem pa je bilo to tudi slovo od njih, saj sem stopil na pot duhovništva – je bilo predvsem v zagotovilu, da me bodo spremljali na tej moji poklicni poti.

Izpopolnjevali ste se tudi v tujini, mar ne?

Po maturi sem šel na vzgojno prakso v Švico, kjer smo imeli salezijanci vzgojni zavod. Tam sem preživel eno leto kot mlad vzgojitelj. Vsa študijska leta sem se med počitnicami vračal tja za nadomeščanje.

Prijetno je bilo ob tej vzgojni izkušnji. Tako sem spoznal še kulturni utrip teh krajev. Ne nazadnje, tudi kulturna dediščina me je prevzela v Sionu.

Obudiva postaje Vaše duhovniške poti!

V dvaintridesetih letih se je zvrstilo kar nekaj postaj; takoj po novi maši sem bil povabljen, da nadomeščam ob zamenjavi v župniji Škofije za tri mesece. Nato sem nadaljeval kot nedeljski kaplan v Škocjanu pri Novem mestu – vse do šolskega leta 1976/77. V poletnih mesecih sem nastopil službo ekonoma in vzgojitelja v salezijanskem zavodu in Srednji verski šoli v Želmljem. Bile so prijetne izkušnje in zvrstili so se mnogi projekti. V letu 1980 pa je prišlo kot strela z jasnega: nujno v Ankaran za kaplana v pomoč župniku, ki si prizadeva za gradnjo nove cerkve in župnijskega središča. Zopet nova izkušnja in velika vpetost v pastoralno delo z mladimi, pa tudi sama gradnja nove cerkve nas je močno povezala. V letu 1983 sem bil povabljen, da prevzamem župnijo Trstenik, kjer imamo tudi dom za naše bolne sobrate. V tem letu je naš sobrat – profesor in vzgojitelj – zaradi močne sladkorne izgubil obe nogi in prav to je bil vzrok, da bi prevzel to župnijo in dom. Z veseljem sem sprejel ta novi izziv in ga tudi z lahkoto opravljal: tako župnijo, ki sem jo prav hitro spoznal, kot tudi dom za naše bolne, saj sem jim skušal pomagati in lajšati tegobe, kar – upam – mi je tudi uspelo. Po petih letih na Trsteniku je sledilo šest

Kaplan Mirko Simončič ob župniku Janezu Vidicu

let služenja naši Ljubljanski inšpektoriji, ki ima postojanke tudi v Srbiji in Črni gori – v vlogi inšpektoralnega ekonomista. Po končanem dvojnem mandatu sem bil imenovan za kaplana v naši novi župniji sv. Janeza Boska v Mariboru. V drugem letu mojega službovanja pa me je predstojnik poprosil, če bi prevzel skrb za sobrata

Janeza Vidica, ki bo po vsej verjetnosti izgubil obe nogi. Ker sem že imel nekaj izkušenj pri skrbi za invalida, se nisem obotavljal, marveč sem se ponudil, da z veseljem prevzamem službo kaplana v Šentrupertu in s tem tudi skrb za bolnega sobrata. In tako sem pristal v Šentrupertu, kjer sem se kar hitro vživel v celoten

utrip življenja. Z veseljem sem opravljal vse potrebno delo, po smrti Janeza Vidica pa sem postal župnik. Po dvanajstih letih pa je bilo videti, da smo tako lepo živeli, da smo mislili, da tako mora kar ostati. Odhajam z zelo prijetnimi spomini.

Če sva že segla v mladost – z njo tudi skleniva: Ste pogosto iz Šentruperta obiskovali svoj rojstni kraj? Imate tam še koga od svojih najbližjih?

Če je bilo pogosto, bi morali vprašati domače. Ko je nečak zvedel, da odhajam na novo službeno mesto v Ljubljano, je rekel: »No, sedaj boste pa večkrat prišli domov.« Obiski so bili bežni, vsaj ob godovnih in rojstnih dnevih. Na domu je ostal brat z družino. Njegovi trije otroci so poročeni in imajo družine v bližini našega doma, zato smo se ob mojih obiskih vsi srečevali kar na bratovem domu ali v domači zidnici.

Povrniva se v začetek šentruperskih let. Po smrti župnika Janeza Vidica ste prevzeli mesto za njim; s svojo zagretostjo pa ste kmalu postali še dekan. Biti dekan prav gotovo ne pomeni samo čast, pač pa tudi veliko odgovornost in predvsem veliko dela. Zdaj, ko je tudi to poglavje za Vami, Vas prosim, da povzamete o svojem delu na tem področju.

Ob prevzemu župnije sem skušal nadaljevati delo svojega predhodnika. V povezanosti z župljani smo uresničevali določene projekte – in to zlasti zato, ker smo držali skupaj. Naj se na tem mestu zahvalim vsem, ki so sodelovali z menoj: kar je bilo narejeno, je tudi njihovo delo. Službo dekana pa sem prevzel na željo škofa, ker mi je zagotovil, da je to želja večine duhovnikov v dekaniji. V medsebojni povezanosti in prijateljskem sodelovanju smo kar uspevali, še posebej, če pomislim na misijon dekanije Trebnje ...

Če bi hotela govoriti o Vašem osrednjem delu, potem bi ga morala prikazati z različnih zornih kotov: kot dušni pastir, vzgojitelj mladih, podpiralec kulture, kot krajan, občan, predvsem pa velik ohranjevalec sakralne dediščine.

Na vse sem skušal gledati kot celoto. Nekaj tega je tudi uspelo.

Pojdiva lepo po vrsti: S svojim žametnim glasom ste obogatili vsak verski obred; še celo ob poslavljanju sta Vaš glas, Vaša topla beseda omilila žalost za umrlim.

Bolj ko človek spoznava ljudi, toliko težje se mu je poslavljati od njih.

Neprecenljivo je Vaše vzgojno delo z otroki. Z organizacijo vsakoletnega Oratorija ste poskrbeli, da je otroško brezskrbno preživljanje počitnic dobilo polno vsebino – rekel bi, da je bil to Vaš boj proti brezskrbnemu pohajkovanju. Ohranili ste navado župnika Janeza Vidica, da ste ministrante in njihove najozje popeljali na Uskovnico – Koprivnik je bil kar za nekaj generacij prijazna vasica v Bohinju – kot da se še vedno oživlja Vodnikov duh, ki je v tem kraju služboval in polno delal tudi za kulturo. Koliko šentruperskih učencev je tudi po Vaši zaslugi okusilo slast kopanja v slovenskem morju. Pa prav gotovo to še ni vse!

Vse je postalo samoumevno. Nisem prešteval, koliko jih je bilo deležnih različnih srečanj in doživetij. Sem pač salezijanec in sem prepričan, da je mladim potrebno pomagati na poti življenja. To sem skušal tudi uresničevati! Ob tej priložnosti velja vsem mojim sodelavcem in sodelavkam, mnogim staršem in prijateljem iskrena zahvala za pomoč in sodelovanje.

Kultura je bila sestavni del Vašega življenja. Tudi z Vašim sodelovanjem so se v cerkvi sv. Ruperta in v podružničnih cerkvah zvrstili številni nepozabni kulturni dogodki; Vašo odprtost so cenili tudi drugi – naj omenim samo en primer: V okviru prireditve Poletje v Šentrupertu naj bi nastopila znamenita skupina Terrafolk; tik pred koncertom pa se je pripravljalo na nevihto. Z Vašim razumevanjem je bil koncert na trgu hitro prestavljen v farno cerkev – in nikoli ne bomo pozabili, kako občuteno so zazveneli toni, ko so glasbeniki izključili ozvočenje.

Vedno sem skušal čutiti s krajem in odkrivati tisto, kar je najboljše za kraj in posameznika.

Kot krajan in občan ste podpirali vse tiste akcije, ki so v zadnjih letih vplivale na življenje najstarejše prafare na Dolenjskem. Deseto leto ste bili tudi član uredniškega odbora glasila ŠentRUPERT. In če se je trava ob meji le preveč razbohotila, Vam ni bilo nerodno na ramo dati kosilnico in pokositi travo.

Vse delo sem videl kot sestavni del mojega življenja. Kraj in ljudi sem vzljubil in temu primerno tudi ravnal.

Prav gotovo je bilo delo pri Karitasu uspešno tudi zaradi Vašega čuta, da je treba pomagati ljudem, če so pomoči potrebni. Vseskozi pa ste se tudi vključevali v srečanja starostnikov, ki jih je organizirala Krajevna organizacija Rdečega križa.

Vsakoletno srečanje s starostniki mi je vedno pomenilo lepo doživetje, zato sem tudi z veseljem sodeloval. Vesel sem bil iskrenega sodelovanja tako z Rdečim križem kot z ostalimi dejavniki v sedaj naši Občini Šentrupert.

Prav posebno poglavje pa je bilo ohranjanje sakralne dediščine. Tu se kaže nadaljevanje, a tudi nadgradnja dejavnosti Vaših predhodnikov Vincenca Vovka in Janeza Vidica. Z Vašo zavzetostjo se je v teh letih marsikaj obnovilo. Najprej je bila to baročna cerkev sv. Frančiška Ksaverija na Veseli Gori, oglasile so se obnovljene orgle, ki so v akustični cerkvi še kako polno zazvenele. Tudi cerkev sv. Ruperta je dočakala obnovljene orgle. Z Vašo zavzetostjo so zažarela visoka gotska okna v farni cerkvi, oltarji so z obnovo kot novi. Res Vas prosim, da natančneje opišete, kaj vse se je v teh dvanajstih letih izboljšalo!

Če se je kaj izboljšalo, ne vem. Le nekaj

projektov nam je uspelo uresničiti. Župnijska cerkev ima sedaj v celoti restavrirana gotska okna, zastekljena z domačimi bucni (Rogaška Slatina). Restavrirani so neogotski oltarji, sedaj pa čakajo tlaki, cerkvene klopi, pa tudi ogrevanje. Sicer ta biser gotike potrebuje še naprej budno oko, obenem pa nam vedno govori, kako smo povezani z našimi predniki prav pri tem sodelovanju, na katerega bodo ponosni tudi kasnejši rodovi. Cerkev na Veseli Gori, kakor tudi Križev pot nas lepo že od daleč pozdravljata. Obnovljene bi si želel prav tako vse podružnične cerkve, kar pa je bil za nas kot župnijo prevelik podvig – in torej neuresničljiv v takšni meri – če nam ne bi stal ob strani šentruperski rojak, veliki ljubitelj svoje rodne zemlje in dediščine naših prednikov, to je gospod Jože Anderlič. Prav s tega mesta sem mu dolžan izreči iskreno zahvalo za njegovo veliko pomoč pri izvedbi teh del. Želim mu še naprej uspeha pri njegovem delu. Tu se potrjuje rek: »Če skup držimo, nam še hudič nič ne more.«

Odšli ste sredi načrtov, mar ne?

Lahko bi rekel tudi tako. Toda sredi načrtov se je poslovil tudi moj predhodnik. Skušal sem nadaljevati. Zato Vam polagam na srce mojega naslednika: Bodite mu ob strani, da bo lahko nadaljeval začeto delo – in vedite: le-to ne bo nikoli dokončano.

V šali večkrat pravimo, da nam je sveti Rupert dal župana Ruperta – za dvanajst let pa nam je dal tudi Vas, saj je Vaš rojstni dan prav na praznik svetega Ruperta. Zato se bo ob vsakem prazniku sv. Ruperta obudil spomin tudi na Vas.

Vesel bom Vašega spomina, pa tudi sam se bom z veseljem spominjal Šentruperta in dobrih ljudi v Mirnski dolini.

Ko se Vam v imenu vseh znova zahvaljujem za vse, kar ste dali Šentrupertu, želim, da bo Vaša življenjska pot bogato poplačana z vsem, kar ste dobrega naredili za Šentrupert! Prepričani smo, da boste pričakovanja tudi na novi postaji življenja – tako kot znate – nadgradili!

Vesel sem, da sem smel preživeti tako lepa leta z vsemi Vami!

Jože Zupan

Obisk škofa Petra Štumpfa med ministranti na Savio kampu na Pohorju. Foto J. Brečko

Šentruperski mladinci so se peš podali na dveurno pot na Kurešček. Foto J. Brečko

ŠENTRUPERSKE FAROVŠKE POČITNICE

Letošnje poletje je bilo za župnijo zelo pestro. Že utečeni počitniški programi (oratorij, Uskovnica in Ankanan) so se prepletali s slovesom gospoda Mirka in z dobrodošlico gospodu Jožetu. Sicer pa je tej številki Šentruperta priložena priloga Šentruperske farovške počitnice, kjer lahko v besedi in sliki podoživimo vse te dneve.

Župnik Jože se je z ministranti Matejem, Janom in Gašperjem od 17. do 22. avgusta pridružil množici ministrantov iz vse Slovenije na Savio kampu na Pohorju. V pestrem in zanimivem programu je bilo dogajanja na pretek, pa tudi duhovnih moči so si nabrali. Pohorje so prekrizarili po dolgem in počez, mnogi obiski pa so poskrbeli za to, da se niso čutili osamljene.

Zadnji avgustovski petek pa se je skupina mladih pridružila nočnemu romanju na Kurešček, ki ga že nekaj let organizira Salezijanska mladinska pastoralna in Društvo SKAM. Po uvod-

ni molitvi v Želimljem so se mladi z baklami in s svečami odpravili na dveurno pot do Kraljice miru na Kureščku, kjer so obhajali sveto mašo. Tudi ta dogodek je bil za vse prijetna novost, ko so med mnogimi vrstniki prosili za uspeh v novem šolskem in veroučnem letu.

Tudi mnogi naši rojaki se radi vračajo v zavetje šentruperske lepotic; na oddih je prišla sestra Zvonka Mikec iz Angole, s triletne misijonske izkušnje se je vrnil Antun Sabljak iz Brazilije, na Veseli Gori pa smo se spomnili tudi 10-letnice nove maše rojaka Marjana Lamovška, ki je ob tej priliki spet prišel med nas.

Jesen je kljub premnogim vremenskim ujmam čas obiranja sadov in zbiranja truda našega dela. Tudi v župniji naj bo to čas sprejemanja novih veroučencev, novih katehetov, novega župnika in s tem novega načina dela.

Marko Suhoveršnik

ŽUPNIKU JANEZU VIDICU V SPOMIN

16. septembra letos je minilo deset let, odkar se je prezgodaj poslovil zagnani župnik Janez Vidic. Petindvajset let življenja je posvetil Šentrupertu kot dušni pastir, kulturni delavec in ohranjevalec kulturne dediščine. V hvaležnost za opravljeno delo je Občina Šentrupert v sodelovanju z župnijo v soboto, 20. septembra 2008, v cerkvi sv. Ruperta odkrila župniku Vidicu spominsko ploščo. Slovesnost se je začela s spominsko mašo v somaševanju sedanjega in prejšnjega župnika Jožeta Brečka in Mirka Simončiča; slednji se je v izbranih besedah poslovil od svojega predhodnika. Nagovoril nas je še župan Rupert Gole, nato pa skupaj z župnikom odkril spominsko ploščo. Slovesnost je oplešal flavtist Boris Bizjak.

Župnik Janez Vidic ob dr. Kristini Brenkovi februarja 1994

1994

1997

Objavljamo nagovor župnika Mirka Simončiča:

Ob 10. obletnici smrti župnika Janeza Vidica

Četrtek, 11 september 2008. Diham svežino Kranjske. Besnica pri Kranju. Vozim se na Tonetov pogreb; Tone je bil brat našega rajnega župnika Janeza Vidica in je živel na domačiji. Ob pogledu nanjo mi misli uidejo v zgodnja petdeseta leta. Vidim, kako mladostno zagnani Janez preživlja leta svoje mladosti. Njegov pogled je že usmerjen v prihodnost.

Govori mi: »Otroška in mladostna leta sem preživel tu pod gorami, v objemu planin. To so bila leta, polna doživetij, srečne mladosti v družinskem krogu mojih staršev, petih bratov in mlajše sestre. Lepota domačega kraja, obdanega z njivami in gozdovi in s čudovitim pogledom pod Blegošem, na Kamniške planine, Karavanke z mogočnim Stolom in Julijske Alpe z očakom Triglavom, se mi je za zmeraj vtisnila v spomin.« V tem fantu, iz trdih gorenjskih planin, pa je že tlela nova ljubezen. Zaljubil se je v mehko dolensko gričevje in dobre ljudi, za katere bo postal ves njihov.

To ni pravljica, to je »Dobri Janez«, ker sem to sam doživljal. Čutiti z ljudmi in z vsem, kar je njihovo. Dihati iz preteklosti naših dedov, to pomeni ceniti kulturno dediščino. Gledati v prihodnost, to pomeni posvetiti se mlademu rodu, z njim živeti, se veseliti, jih voditi v planine, jih spoznati in zaljubiti se v svojo domovino. Ob vzponih na vrhove premagovati napore ter se veseliti doseženih ciljev.

To je bil Janez Vidic, dovtipen mož, prijeten sogovornik in čuteč, razumevajoč v vsakem trenutku. Vedno poln načrtov, z eno samo željo, kako pomagati, da bi vsakdo znal ceniti domačo zemljo, na kateri so naši pradedje in dedje ter očetje živeli pristno zvestobo med seboj in spoštovali ta košček zemlje, za katerega je dejal Ivan Cankar: O Domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in je rekel: » Tod bodo živeli veseli ljudje; pesem bo njih jezik in njih pesem bo vriskanje!«

Iz Knjige Življenja smo danes slišali, kako je Jezus rekel v priliki: »Sejavec je šel seme sejat. Ko je sejal, ga je nekaj padlo poleg pota in je bilo pohojeno in ptice neba so ga pozobale. Drugo je padlo na skalo; in trnje, ki je z njim zrastle, ga je zadušilo. Drugo je padlo na dobro zemljo in je zrastle ter obrodilo stoteri sad.«

Tudi blagopokojni sobrat Janez, šentruperski župnik, je sejal. Lahko se vprašamo, ali smo to seme njegovega dela, navduševanja sprejeli in dali možnost, da obrodi vsaj trideseteri sad?!

Vemo, kako lahko izkažemo hvaležnost našim pokojnim. Tako, da skušamo nekaj tega, kar smo prejeli, tudi uresničiti v svojem lastnem življenju.

Mirko Simončič, SDB

Dober dan, Šentruperčani

ČLOVEK Z NENEHNIH POGLEDOM V PRIHODNOST

Razgovor s paraplegikom Jožetom Okornom, doma iz Drage

Jože Okoren, že dolga leta najbolj aktiven paraplegik na Dolenjskem, je pred dnevi dopolnil šest desetletij svojega življenja. Obletnice so vedno priložnost za pogled nazaj in misli, ki uhajajo v prihodnost – tako tudi zdaj ne bo drugače.

Jožetovo življenje bi lahko razdelili na obdobja po dvajset let. Prav drugačno je bilo življenje v prvih dvajsetih letih, saj je prav na 20. rojstni dan spoznal, da bo vse življenje na vozičku.

A besedo prepustimo sogovorniku – jubilantu Jožetu:

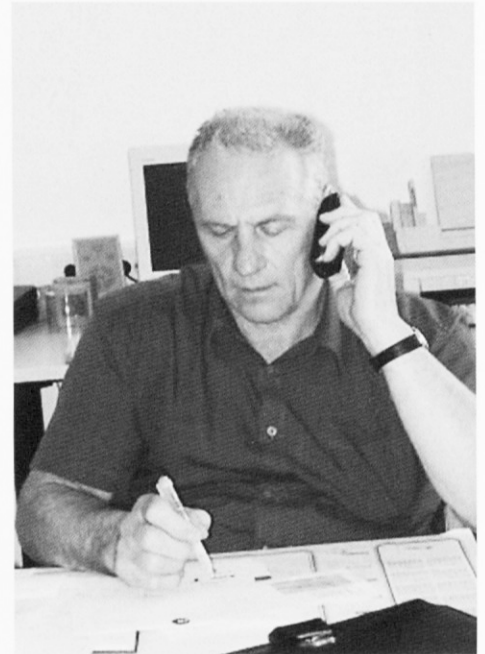
Življenje paraplegikov je bilo pred štiridesetimi leti bistveno drugačno, kot je danes. V to drugačnost pa je vloženo veliko Vašega dela, kajne?

Bistveno, bistveno drugače. Ob novici, kaj me v življenju čaka (voziček), je bilo potrebno marsikaj postoriti, premagati

prenekatero oviro. Ovire so predvsem v glavah posameznikov, da je tudi življenje v vozičku možno in nujno. Ker sem bil in sem še doma, kot radi rečemo, s podeželja, je bilo teh razmišljanj in dvomov še več. Recept je zelo jasen. V marsičem morash biti močnejši od drugih in navidezno neodvisnost dokazati v popolno enakovrednost.

Kot član uredniškega odbora časopisa Paraplegik in kot človek, ki nenehno želi pomagati drugim, ste napisali veliko strokovnih člankov, da bi tudi tako pomagali sebi podobnim.

Prispevki, ki so nastajali izpod mojega peresa, namenjeni sovrstnikom, pa tudi širši javnosti, so lahko verodostojni le, ko izhajajo iz osebne izkušnje. Kajti le-ta te nikoli ne izda. Veliko dolgoletnih izkušenj sem z veseljem prenašal na mlajše kolege in posledično tudi širše za preventivni na-

men. Kajti predvsem mlade je potrebno nenehno in dokaj nevsiljivo opozarjati na neprijetne okoliščine.

Šport, to je bilo neizsanjano področje že v osnovni šoli, saj zaradi obilice domačega dela ni bilo mogoče misliti, da bi bilo kaj časa za šport – v prvih dvajsetih letih življenja na vozičku pa ste vse sanje nadgradili in dosegli, da imate tudi olimpijsko medaljo, če naj bo še misel na nedavno končane olimpijske igre na Kitajskem.

Moj prvi trener v letih 1971/72, prof. Aleš Vest, mi je v tistem času po končani moji medicinski rehabilitaciji poizkušal usmeriti v izobraževanje na Fakulteto za šport. Pokazalo se je, da moja trditev, da so ovire v glavah, res drži. Invalid, če pa je bil ta še na vozičku, je bil zagotovo drugače obravnavan. Bili smo gledani z drugimi očmi. Nadaljeval sem pot, kakršna mi je bila dana, in tudi šport mi je usmerjal in dal največ izkušenj za delo in življenje. Moje olimpijske kolajne pa so zagotovo pripomogle, da nadaljujem vlogo organizatorja paraolimpijske reprezentance, ki se je tudi v Pekingu izkazala po osvojenih medaljah in uspešnih nastopih.

Svoje življenje ste podarili osveščanju tistih, ki so prišli na takšno pot, kot ste jo doživeli pred 40 leti; vsega tega razdajanja pa ne bi bilo, če ne bi imeli ljubeče žene in sina, ki

Dr. Danilo Türk in Jože z ženo Marijo

Vam je več kot sin – najboljši prijatelj; oba, žena Marija in sin Uroš, zaslužita da ju predstavite!

Saj poznamo pregovor: V slogi je moč. To zagotovo velja tudi v mojem primeru. Oba, žena in sin, mi ves čas, ne samo stojita ob strani, temveč sodelujeta v mojih prizadevanjih in mojih odločitvah. Tako se kar nekako morebitno breme porazdeli, prav tako pa tudi morebitni uspeh. Z Urošem sva si še posebej blizu, če nanese debata o športu ali marsičem, s čimer se trenutno srečujejo mladi. Že pred časom je končal študij ekonomije in pomembno je, da je pridobil delovne navade. Kdor pač hoče videti delo, ga ima, ne glede na starost. Odvisno pa je seveda od zdravja.

Svoje izkušnje pa rad prenašam na mlajše, sveže poškodovane invalide, pa za kakršno koli invalidnost že gre. Če pa govorimo o športu, pa je rekreacija in šport najboljše preventivno zdravilo za lajšanje psihofizičnih kompleksov. Prav preko raznih športnih vsebin je nešteto poti, ki te popeljejo v zdrav način razmišljanja in življenja.

Pred desetletjem ste ob ugotavljanju voženj povedali, da greste približno dvestokrat v Ljubljano in stokrat v Novo mesto, poleg pa še na potovanja po tistih krajih in državah, kjer se odvijajo prireditve in tekmovalna pa-

ralegikov. V zadnjem desetletju pa ste verjetno povečali vožnje v Novo mesto, saj ste s svojo neuničljivo voljo dosegli, da se je tam zgradil društveni dom paralegikov. Opišite nam, prosim, dejavnost v zadnjih letih.

Naše društvo je delovalo že kar nekaj let v premajhnih prostorih. Tako je nekajletna želja in potreba prerasla v odločitev o gradnji novih prostorov. Skrbno pripravljene elaborati in posamezni finančni načrti so nas popeljali k dodatnim zbiranjem sredstev. Ko je bila finančna konstrukcija jasna, smo šli v javnost z jasnimi cilji. Prostore smo zgradili s pomočjo lokalne skupnosti in velikega števila donatorjev. Jasno je, da smo imeli za osnovo svoje prostore in nekaj dodatnih sredstev iz nacionalne organizacije. Glede mojih obveznosti v društvu pa lahko rečem, da imam veliko sodelavcev, ki skrbno vodijo svoje resorje. Glede mojih voženj pa je še vedno tako, da se veliko vozim. V vseh teh letih sem prevozil že krepko preko milijon km z osebnim vozilom. Predvsem so te vožnje po Sloveniji, prej tudi po Jugoslaviji in v kar lepo število evropskih držav. Je že tako, da smo zaradi invalidnosti vezani izključno na osebni prevoz ali prevoz s prilagojenimi vozili, kot ga ima naše društvo za potrebe članov, ki pa jih je preko sto, vezanih na invalidski voziček. Žal so drugi javni prevozi nedostopni za prevoz invalidov na vozičkih.

Za Vas bi lahko rekel, da ste človek predsednikov. V nepozabnem spominu Vam je srečanje s Titom, ki Vas je sprejel ob športnih uspehih. Prav posebej domača sta bila s predsednikom Milanom Kučanom in njegovo soprogo Štefko, nekajkrat sta se srečala tudi z že pokojnim predsednikom dr. Janezom Drnovškom, nedavno Vas je počastil v Novem mestu novi predsednik dr. Danilo Türk, ki se je zadržal pri Vas precej dlje, kot je predvideval protokol. Ni tudi to priznanje za Vaše nesebično razdajanje?

Zagotovo so to nepozabna doživetja, ki jih ne gre pozabiti. Ob vseh teh srečanjih pa mislim, da je zagotovo nek razlog za tako priložnost. Vsa ta srečanja so pustila v meni velik pečat. Imel sem priložnost predstaviti poslanstvo v širšem smislu, saj je tu zadaj nenazadnje organizacija, ki deluje v javnem interesu in zagotovo so to opazili tudi v kabinetih omenjenih predsednikov, da so sprejemali takšne odločitve. Bilo mi je v veselje in imel sem veliko priložnost vsem omenjenim predstaviti našo dejavnost. Srečanje s predsednikom države, ki je skrbno in premišljeno načrtovano, pa ni samo čast, je tudi obveza za nadaljnje delo, delo, ki ti ga zaupa širša družba.

Vi ste človek dveh domov; rojeni v Dragi, ste po spoznanju, da boste vse življenje na vozičku, nekaj časa živeli v Ljubljani, a tako z Dolenjsko v srcu, da niti stalnega bivališča

niste zamenjali. Že dolgo časa imate začasno bivanje v Trebnjem, a pravo bivanje je na Okrogu, kjer je poleg vinograda, ponos vsakega Dolenjca, zrasla tudi zidanica; a v svojem bistvu sta oba domova le bolj postaji, kamor po napornem dnevu prihajate nabirat nove moči.

V Ljubljani se nikakor nisem videl. Tja me je začasno pripeljala moja življenjska sopotnica. Oba sva spoznala, da je najino življenje lahko bolj ustvarjalno nekje izven Ljubljane. To pa je Dolenjska, natančneje Okrog, Draga in Trebnje, kjer je takrat žena dobila službo. Še posebej nas je vse tri Okrog tako »zastrupil«, da se mora tam poleg vinograda vedno kaj dogajati. Obveznosti, ki nas zaposlujejo okoli zidanice, vinograda, vrta in okolice, je nikoli dokončana zgodba. In tako je prav. Z veseljem gostimo različne goste, prijatelje, sodelavce, sorodnike in še marsikoga. Kar nekaj dogovorov je bilo tam sklenjenih, ki so držali

in še držijo. Ko opažaš napredek na različnih kulturah, bodisi v vrtu ali vinogradu, je to pravi balzam za dušo. Dokazana je trditev, da je najboljša psihična sprostitelj pod zeleno trto. Ko pa nanese vprašanje na delo v vinogradu, je odgovor ta, da imata žena in sin vinograd od meseca marca do oktobra, jaz pa od oktobra do marca.

»Naš« Okrog pa ne bi bil takšen, kot je, če ne bi imel brata Staneta, ki je že kar samoumevno skoraj pri vsakem večjem opravilu. Ja, res nam vsem skupaj veliko pomeni ta drugi dom. Kot rojenega domačina me še posebej veseli, da sta ga vzljubila tudi oba, žena in sin.

Pravijo, da je treba veliko načrtovati, da se vsaj nekaj uresniči. Kajne, še vedno ste sredi načrtov?

Že kar nekaj časa se poraja vprašanje, kaj še in koliko časa bo tako. Tu ni enoznačne

ga odgovora. Je pa največkrat odgovor: še tole in potem se bo pa malo umirilo. Je že prav, da ne vemo drug za drugega, kaj dela in kakšni so njegovi načrti. Prav je tako. Kot vsak ali vsaj marsikdo imam tudi jaz svoje cilje in še neopravljeno delo. Dolžni smo postoriti tisto, kar zmoremo in lahko - ne samo sebi, tudi drugim - koristimo. Mogoče prevečkrat svoje nezadovoljstvo prelagamo na državo, na nekoga tretjega. Saj država smo mi vsi skupaj in naj vsak po svojih močeh poizkuša biti še bolj ustvarjalen.

Ko pa me sprašujete po konkretnih načrtih, je v ospredju želja, da bomo preživeli več skupaj - družinskega življenja, glede mojih drugih obveznosti pa je še vedno: pomagati, omogočiti prijaznejše življenje invalidom in ohranitev čim več socialnega čuta do sočloveka.

Jože Zupan

Sprehodi med ...

SPREHOD Z RAZISKOVALKO IRENO GANTAR GODINA:

»IVAN STEKLASA, DOMOLJUB IN SVETOVLAN ...«

Irena Gantar Godina, doktorica zgodovine na Inštitutu za slovensko izseljenstvo pri Znanstveno raziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, je v reviji o izseljenstvu »Dve domovini« nedavno objavila razpravo o slovenskem zgodovinarju, geografu in slavistu Ivanu Steklasi, ki zaradi svojega političnega prepričanja ni mogel dobiti službe v Sloveniji. Zaposliti se je moral na Hrvaškem, kjer je poleg pedagoškega dela pisal učbenike za hrvaške srednje šole, zgodovinske razprave, članke za slovenske časopise in revije ter prevajal zgodovinske razprave, predvsem ruskih avtorjev. Pred 1. svetovno vojno se je Steklasa vrnil v rodni Šentrupert, kjer je dokončal svoje znamenito delo »Zgodovina župnije Šent Rupert na Dolenjskem«.

Gospa Irena Gantar Godina, kako se je začelo vaše raziskovanje življenja in dela Ivana Steklase? Kdaj in kako ste se prvič srečali z njegovo zapuščino?

Kot zgodovinarica so me že od samega študija dalje zanimali slovensko-slovanski odnosi, vpliv slovanskih izobražencev in politikov na slovenske, zlasti od konca 19. stoletja dalje. Raziskovala sem vpliv pomembnih čeških politikov in intelektualcev Tomáša G. Masaryka, Václava Klobáča in Karla Kramáře na slovensko mladino in širše. S prihodom na Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU leta 1994 sem se usmerila predvsem na slovenske izobražence v srednji, vzhodni

in jugovzhodni Evropi. Posebno pozornost sem namenila tistim Slovencem, ki - zlasti po letu 1849 - zaradi svojih političnih nazorov niso mogli dobiti zaposlitve v ožji domovini. Zaradi tako imenovane »politične sumljivosti« jim je oblast odredila, kje se lahko zaposlijo. Največ so jih zaposlili na Hrvaškem. Med mnogimi slovenskimi gimnazijskimi profesorji in učitelji na Hrvaškem je bil tudi Ivan Steklasa.

V svoji razpravi Ivana Steklaso označujete kot »prisilno-prostovoljnega izseljenca«. Steklasa je nekje zapisal, da je bil zaradi nekega političnega dogodka 1867 »zapisan v črnih bukvah«. Kaj se je tiste pomladi leta 1867 v

Novem mestu pravzaprav dogajalo?

Tako kot na primer Janez Trdina, Jernej Francelj, pravnik Andrej Gostiša ali Anton Rojc, je bil Steklasa navdušen slovanofil pa tudi rusofil. Tako je postal »prisilno-prostovoljen izseljenec«, saj se zaposlitvi na Hrvaškem niti ni upiral, v tem je videl celo večji izziv. Na novomeški gimnaziji je pripadal, kot je sam zapisal, »zavedni in delovni narodni dijaški družbi, se učil slovanskih jezikov in bral češke in ruske časopise«. Dogodek, o katerem sprašujete, je sam takole opisal: »Omenil sem že, da se na novomeški gimnaziji ni zatiral narodni duh, marveč da so ga gojili takratni učitelji tudi večinoma sami.

Seveda je bil učni jezik nemški za vse predmete razen za slovenščino od prvega do osmega razreda, ko je bila razglašena ustavna diploma, izdana oktobra 1860 ... radost tega dogodka se je poprijela tudi gimnazijalne mladeži ... Toda led je bil prebit in mnogo svobodneje se je začelo razvijati tudi narodno življenje ... Leta 1866 je vse to delovanje prenehalo. Bilo je vojskino leto; a tudi ravnateljstvo bi bilo seglo morda vmes, da nismo ustavili vse sami. Ostali pa smo si zvesti še naprej v naših nazorih. Poleg hrvaščine sem se učil takrat tudi še češčine in ruščine. Bral sem poleg hrvatskih "Narodnih Novin" tudi češki "Hlas" in celo ruske "Moskovske Vedomosti", kar pa ravnateljstvu ni bilo po volji, češ da se na ta način odvrčamo od pravih naukov. A vse to je tudi res prenehalo zadnje leto naših gimnazijskih študij ... Učili smo se, da se je vse trlo. Matura se je srečno izvršila. Nas 16 maturantov je dobilo spričevalo zrelosti 8. avgusta 1867. Ze spomladi leta 1867 smo bili posebno osmošolci obdolženi sodelovanja pri neki politični demonstraciji prigrdom deželnozborske volitve v Novem mestu, na kar smo dobili, četudi nismo dejansko sodelovali, kar je dokazala preiskava, nekakšen ukor od tedanje deželne vlade; a meni so zamerili še posebej, ker sem pri razstanku posle mature izpregovoril nekoliko besed o slovanski vzajemnosti ter izgovoril pri tem par ruskih besed.« (avtobiografski zapis, hrani Inštitut za kulturno zgodovino ZRC SAZU).

Ivan Steklasa je v svojem pisanju učitelje opozarjal, da Nemci južno mejo vedno postavljajo na Jadransko morje in da se je potrebno temu tudi s »peresom krepko zoperstaviti«. Kaj je v tistem času pomenilo tako jasno izražanje narodne zavednosti? Iz odgovora na prejšnje vprašanje je razvidno, da je bila tedanja oblast »alergična« na vsako omembo slovanstva, izražanja simpatij Rusiji, po 1908 pa simpatij do jugoslovanske ideje. Oblast je vse to označevala kot neloyalnost, kot politično sumljivo, prevratniško.

O Ivanu Steklasi se ve, da je objavljajl v številnih revijah, letopisih in časopisih ter publiciral kar nekaj prevodov, predvsem iz ruske, poljske in češke literature. Kakšen je celoten bibliografski opus Ivana Steklase? Kje je shranjena njegova zapuščina?

Portal propadajoče Steklasove hiše v Prelesju št. 19 (foto Jože Uhan)

Bibliografski opus Ivana Steklase je zelo obsežen, preko sto enot. Velik del je naveden v Slovenskem biografskem leksikonu, nekaj sem našla sama, ni pa zbran v neko celovito enoto. V rokopisnem oddelku Narodne univerzitetne knjižnice ne hranijo kake Steklasove korespondence.

Po zaključenem službovanju na Hrvaškem se je vrnil v rodni Šentrupert in se posvetil zgodovinskemu raziskovanju domačega kraja in se odločil za samozaložbo knjige Zgodovina župnije Šent Rupert na Dolenjskem. Ali ste v svoji raziskavi zasledili kaj več o ozadju te njegove odločitve?

Nisem zasledila, da bi bilo v ozadju njegove upokojitve in odhoda v Šentrupert kaj posebnega. Verjamem, da se je življenje na Hrvaškem enostavno naveličal in si zaželel priti domov. Kot je zapisal, ga je k raziskovanju zgodovine rojstnega kraja oziroma Župnije Šent Rupert nagovoril Ivan Mervec, »moj drug iz gimnazije«.

Vaše raziskovanje je odkrilo marsikaj neznanega o Ivanu Steklasi. Ali ste mogoče zaznali, da je bila Steklasova vloga v tedanjem družbenem okolju večja, kot je bilo znano do sedaj? Kaj vas je pri raziskavi najbolj presenetilo?

Kot uspešen gimnazijski profesor, pisec učbenikov in drugih razprav je imel na Hrvaškem zagotovo večji ugled.

V nasprotju z drugimi slovenskimi rusofili (Fran Celestin, Martin Bole, Davorin Hostnik, idr.) je Steklasa v svojih prispevkih bolj ali manj nastopal predvsem kot občudovalec Petra Velikega in Katarine II. Velike. Bil je eden redkih, ki ni verjel v tako imenovane Potemkinove vasi. Malce me je presenetilo njegovo priznanje, da je bil kar vesel, da mu je vojna z Japonsko leta 1904 preprečila odhod v Petrograd, kamor so ga na konferenco povabili ruski zgodovinarji. Kot je zapisal, »ni verjetno, da bi se bili klevetniški jeziki ognili moje osebe, ko bi kdaj prestopil rusko državno mejo«.

Kako bi lahko označili celoten opus Ivana Steklase? Kaj pomeni njegovo delo za Slovence?

Žal je opus, delo Ivana Steklase širši javnosti neznano. In ne le njegovo. Delovanje Slovencev na Hrvaškem, tudi delo Slovencev med hrvaškimi Srbi je še bolj ali manj neraziskano. Nekaj je sicer narejenega (Vera Kržišnik-Bukić, Antun Vramec), ostalo pa je še veliko neodgovorenih vprašanj.

Celoten opus Ivana Steklase naj označim kot delo entuziasta. Verjetno je pričakoval, da bodo njegove raziskave in razprave imele med Slovenci večji odmev. Morda je bil vzrok v tem, da je objavljaj v prelomnem času, v 90. letih devetnajstega stoletja in pozneje, torej v času, ko so se Slovenci soočali s konkretnimi političnimi vprašanji, ki so preglasila tematike, s katerimi se je ukvarjal. Pomen njegovega dela je zlasti v njegovi bogati bibliografiji, ki predstavlja pravi mali biografski leksikon ruskih, hrvaških in slovenskih političnih, znanstvenih in kulturnih osebnosti. Čeprav so njegova dela prežeta z določeno mero idealizma, so kljub vsemu zelo informativna, uporabna.

Z raziskavo dr. Irene Gantar Godina se Ivan Steklasa kaže v še večji in drugačni luči, kot ga je Šentrupert prepoznaval do sedaj, ko je s svojo knjigo »Zgodovina župnije Šent Rupert na Dolenjskem« Šentrupertčanom zagotavljal zgodovin-

ski spomin in ohranjal dragoceni del njihove preteklosti. Docentka doktorica Irena Gantar Godina, ki se ji lepo zahvaljujem za pogovor, je zapisala: »Ivan Steklasa je slovenski izobraženec, ki je bil s svojim predanim delom uveljavljen in bil cenjen tudi izven slovenskega prostora.«

Spomin na Ivana Steklaso v Šentrupertu ni zbledel, predvsem po zaslugi prof. Jožeta Zupana in šentruperskega župana Ruperta Goleta, pa tudi Bojana Brezovarja, predsednika Planinskega društva »Polet« iz Šentruperta. Na pokopališču je lepo vzdrževan Steklasov grob, pred leti je bil odlično pripravljen ponatis njegove znamenite knjige »Zgodovina župnije Šent Rupert na Dolenjskem«, Turistično društvo Šentrupert pa je leta 2000 pohodno pot okoli Šentruperta poimenovalo »Steklasova pohodna pot« in prvi jo je prehodil takratni predsednik države Milan Kučan. Planinsko društvo »Polet« vzorno skrbi za vsakoletno orga-

nizirano pohodništvo na tej »Steklasovi poti«. Steklasova hiša v Prelesju pri Šentrupertu pa na žalost propada. Rahločutni opazovalec življenja in dediščine te doline Viki Uhan me je opozoril na lep kamniti portal Steklasove hiše z letnico 1877, ki ne bi smel končati kje na odlagališču gradbenih odpadkov, ampak bi moral dodatno krepiti spomin na velikega Šentrupertčana. Ta kamniti portal bi lahko predstavljal osrednji del novega urejenega spominskega prostora v Prelesju ali spominski element v okviru nove ureditve trga Šentrupert, ki bi hkrati predstavljal tudi izhodišče in cilj spominske »Steklasove pohodne poti« okoli Šentruperta. Verjetno bi težko našli močnejšo simboliko, kot jo za ohranjanje spomina na zgodovinarja, geografa in slavista Ivana Steklaso lahko predstavlja lep kamniti portal domače hiše: vhod v dom in izhod v svet, Steklasovo domoljubje in Steklasovo svetovljanstvo.

mag. Jože Uhan

Domača hišna imena

BREŠKI PAVEL

Breški Pavel – tako smo vsi poznali Pavla Brcarja iz Kamnja. In četudi je Pavel že zdavnaj pokojni, je spomin nanj izredno živ. To je bil človek, ki je za vsakogar imel prijazno besedo in je pomagal, komur je le mogel. Za njim se je zvrstilo že nekaj rodov, celo priimek se je menjal, a hišno ime Breški je ostalo; glede na to, da je precej razvejana družina, se ni bati, da bi hišno ime izumrlo – še več: to je priložnost, da si rod pobliže ogledamo.

Domačija na Brezjah in njena zgodovina:

Ta nizka hiša na Homu, zlita z naravo vrh hriba, je sprejela pod svojo streho kar nekaj rodov. Nima svoje letnice, ima pa dokaze za obstoj v ljudeh, ki so jim dajala zavetje. Najstarejši podatki, ki se jih je dalo najti v matičnih knjigah, so otroci, rojeni pod streho, z letnico 1780.

Ta podatek priča o kulturni dediščini naših prednikov, ki so znali graditi za stoletja naprej. Z vsakim stoletjem se je hišna številka spremenila, kar

pomeni, da se je vas širila in naseljevala.

Hiša je stara več kot dvesto let, o čemer govorijo naslednji podatki, vzeti iz škofijskega in župnijskega arhiva. Imena so pisana v pisavi tistega časa:

Oče **JOSEPH BERZAR** in mati **MARGARETA KOREN** sta živela na Bresjah 22. Od tod prav gotovo tudi domače ime – BREŠKI.

Rodili so se jima otroci: **Elisabeta** (1. novembra 1780), **Maria** (10. februarja 1783), **Franciscus** (3. decembra 1783), **Agnes** (8. januarja 1795), **Eliza-**

Breški Pavel z družino

beta (21. novembra 1797) in **Joseph** (11. aprila 1802).

Naslednji rod:

Oče **FRANZ BERZAR** (3. decembra 1783), Bresje 23,

se je drugič poročil 1. junija 1835 z **MARIO JAKI** (29. avgusta 1799) s Podgorice 7; imela sta sina **Franciscusa** (7. maja 1839) in **Josepha** (17. marca 1842).

Breški Pavel z ženo Marijo

poročil z **MARIJO URANA** (9. marca 1912).

Njuni otroci: **Jožef** (10. februarja 1934), poročen z **Dragico Kovačič** 23. decembra 1961; **Pavel** (16. julija 1935), poročen z **Darinko Zavrl** 30. aprila 1966; **Franc** (11. septembra 1937), **Ana** (3. julija 1939) **Ljudmila** (5. marca 1941), **Peter** (15. marca 1943), **Janez** (18. marca 1947), **Marija** (11. marca 1950) in **Darinka** (3. septembra 1954).

Če bi našteval še naše otroke in otrok otroke, bi bila nepregledna vrsta. Eno pa je gotovo: **Hišno ime BREŠKI še zlepa ne bo izumrlo!**

Iz arhivov zbrala **Marija Zakrajšek**, posredoval **Breški Jože**

Starši Breškega Pavla

Breški Pavel z ženo

Novi rod:

Oče **FRANZ BERZAR** (7. maja 1839), Brezje 23, in mati **ALOJZIJA PERJATEL** (21. junija 1839) sta imela lepo število otrok: **Mario** (9. novembra 1860), **Alojzijo** (7. maja 1862), **Franciško** (3. oktobra 1863), **Anno** (30. junija 1865), **Franca** (24. januarja 1867), **Johanno** (22. junija 1868), **Johannesa** ali **Franciscusa** (3. oktobra 1869), **Josefo** (21. avgusta 1871), **Josefusa** (9. septembra 1875 – 1. januarja 1876), **Antoniusa** (21. marca 1877), **Ignatiusa** (14. avgusta 1879), **Mario** (7. februarja 1881); **Ignatius**, sin Alojzije (8. februarja 1884) – njegov oče je bil Alojzij Lukek.

Naslednji rod:

JOSEPH BERZAR (17. marca 1842) se je poročil z **JOSEFO URHAR** (6. marca 1843); imela sta sina **JOŽEFA** (26. avgusta 1872 – 28. februarja 1915), ki se je poročil s **TEREZIJO MALENŠEK** (26. avgusta 1887), doma iz Šent-ruperta 14.

Imela sta otroke: **Pavel** (21. julija 1909), **Feliks** (18. junija

1910), **Anka** (27. maja 1911), **Natalija** (Talka, 1. decembra 1912), **Teodor** (Dori, 4. novembra 1913), **Julijana** (Julka, 6. februarja 1915), **Janez** (2. maja 1920 – nezakonski sin **Terezije Berzar**, rojene **Malenšek**).

Moji starši:

PAVEL BERCAR (21. junija 1909 – Breški Pavel), Kamnje 3; 12. junija 1933 se je

Dom Breških

Del razširjene družine Breških

FLORJANOV MAKS IZ RODA V ROD

Kronika rodu Kurent iz Šentruperta – s Poštanje

*Ko se je davno leto devetnajsto štelo,
je Maks Kurent ugledal beli svet.
Takrat se na veliko pilo, jedlo je in pelo,
ker z njim Kurentov rod je bil otet.*

Začetek naše družine na Poštanji je bil stari oče Florijan, zato je tudi domače ime Pri Florjanovih; poročen je bil z Marijo, doma iz Zagozda pri Dolah.

Stari oče, rojen 1860, je bil nezakonski otrok, zato mu v življenju ni bilo lahko. Ker pa je bil bister, je dobil službo pri železnici na Dunaju in postal vodja skladišča na dunajski železniški postaji. Za takratne razmere je imel dobro plačo, tako da je kmalu po poroki kupil hišo in nekaj zemlje na Poštanji.

In tako je hiša na Poštanji postala njen dom. Stara mama je bila ponosna gospodinja, ki je skrbno urejala kmetijo. Stari oče je prihajal na daljši dopust samo enkrat letno. Bil je gospod s »halbcilindrom« in je pri sosedih užival velik ugled.

Rodilo se jima je pet otrok. Mici se je poročila na Dole, Rezi je odšla v Tržič, Tončka, poročena Pagon, pa je nekaj časa živela v Ljubljani. Bila je še Justi, ki se je poročila v Tržič, ter moj oče Maks, ki je ostal v Šentrupertu. Pagonova Tončka se je kasneje tudi preselila v Šentrupert. Njen mož je bil

modni krojač, ki je šival obleke celo za pisatelja Finžgarja. Pri njima je odraščal moj brat Niko, ki je rad pripovedoval, da je pisatelju narejene obleke nosil celo on. Teta Tončka je bila velika gospa in vzgojiteljica otrok pri grofih Atemsih v Slovenski Bistrici.

Teta Justi pa se je poročila v Tržiču s trgovcem Križnarjem; tam so imeli imenitno hišo, ki se je zdela nam, otrokom z vasi, pravi grad. Pri njih je stanoval vrhunski motorist gospod Hrast, po katerem se imenuje gorska vožnja na prelazu Ljubelj. Pri teti Justi, ki je bila trgovka, je bilo izhodišče za moje brate in sestre – Florjana, Majdo, Geli in Tonco. Pomagala jim je pri šolanju in zaposlitvah – zlata in blaga teta Justi je v naših spominih.

Moj oče Maks je bil inteligenten otrok, obdarjen z mnogimi naravnimi darovi. Za tiste čase je bil dokaj izobražen, saj je imel srednjo izobrazbo. Že z dvajsetimi leti je postal tajnik Občine Šentrupert, že prej pa je bil prvi tajnik tedaj ustanovljenega čebelarkega društva. Občina je bila takrat v hiši, kjer zdaj živijo Kovaljevi. Oče je opravljal posle požarnega inšpektorja, mrliškega oglednika in vse ostale tekoče posle. Mama je bila silno ponosna na svojega sina.

Florijan Kurent in Marija

V cerkvi sta se spoznala z Angelo z Vesele Gore, s katero se je leta 1930 tudi poročil.

*Na Veseli Gori
pa Angela Gričar
puste ure je prebila,
ker jo huda teta čuvala je –
kakor sam hudir.
Toda, ko nekoč v cerkvi
spet pobožno je molila,
se nenadoma porušil je
njen srčni mir.*

Oče je bil tudi izvrsten pevec, več deset let je pel na koru, bil je imeniten govornik – govoril je na več kot petsto pogrebih, bil je dolgoletni predsednik gasilcev, njihov tajnik, častni predsednik, bil pa je tudi dolgoletni čebelar. Uniformo je rad nosil in jo kazal tudi kar tako, ker je bil »fejst« v njej.

*Takrat na koru namreč bas
je Maks Florjanov pel
pa po litanijah
sta se skrivoma spoznala.
Samski stan pri tridesetih
je k vragu šel
in leta devetnajsto trideset
sta si roke in prstana podala.
Ju z naraščanjem
Bog požegnal je obilo,
saj krog hiše je čedalje več otrok tulilo.*

Med vojno so ga obtožili delovanja s partizani, zato je bil leta 1943 odpeljan in bil v konvoju, ki je bil predviden za streljanje. Nemci so jih odpeljali iz Šentruperta in jih med potjo streljali, največ na Selu pri Mirni, kjer stoji tudi spomenik. Nato so prenočili pri Gabrovki; oče je večkrat

Le del razširjene družine

Majda Kurent

Mili Kurent

Florjan Kurent z ženo

Niko Kurent z ženo

Geli z možem

Janez Kurent z ženo

Peter Kurent z ženo

Maks Kurent z ženo

pripovedoval, kako so na tem konvoju nekateri molili, drugi jokali, on pa je tam zaspal. Imel je izredno umirjen značaj in le malokatera stvar ga je vrgla iz tira.

Na občini je imel oče lepo plačo, tako da se je kmetija lahko večala in se je postopoma gradilo.

Ena od anekdot, ki jo je oče večkrat pripovedoval, je bila tudi tale:

Župan Prijatelj je na seji dejal, da ima tale naš pob preveliko plačo. Oče je vstal in dejal: »Gospodje odborniki, res imam lepo plačo, vendar pa imam take župane, ki jim moram s prstom pokazati, kje naj naredijo križec.«

V zakonu se jima je rodilo enajst otrok.

Prva je prišla na svet Majda, zelo inteligenten otrok, zato se je tudi šolala v Trziču in Ljubljani; izšolala se je za ekonomistko. Kasneje je tudi živela v Ljubljani, kjer je bila dolga leta šefica računovodstva v Semenarni - Ljubljana.

Ker je bila najstarejša, je skrbela za vse nas ostale. Mami je pomagala pri gospodinjstvu, varstvu nas mlajših otrok in vseskozi ohranjala stik z domom. Ni bila poročena, zato je vse do smrti skrbela za stike med sorodstvom, ki se je v tem času povečalo na kar lepo število. Drugi otrok - Mili, rojena 1931, je bila do požiga gospodarskega poslopja brihten otrok. Ob požigu pa se je tako prestrašila, da je imela do konca življenja epileptične napade. Znala je zelo lepo peti in je poznala veliko cerkvenih pesmi.

Tonči Kurent z možem

Ciril Kurent z ženo

Maks Kurent na pragu 80. leta

Tretji otrok je bil Florijan, rojen 1932. Odraščal je pri teti Justi v Trziču, kjer se je učil za avtomehnika. Po končani šoli se je zaposlil v delavnici ter vzporedno obiskoval tehnično šolo. Po dokončani šoli je postal vodja mehanične delavnice

pri Gradbenem podjetju Trzič. V Trziču si je tudi ustvaril družino in postal oče treh otrok.

Brat Niko, rojen 1934; zaradi bolezni so ga s sedmimi meseci dali na Dole k teti Mici. Zdravniki so mu namreč

Teta Tončka, brat Niko in stric Tone pred hišo

Florjanov Maks in
Angela Gričar

Maks s sinom Maksom

Maksa in Mojca

Florjanov Maks

Florjanov Maks z ženo Angelo, rojeno Gričar, ter vnukinji Bojana in Maks

priporočili bivanje na višinskem zraku. Tam je ostal do sedmega leta, nato pa se je zaradi vojne preselil k teti Tončki v Ljubljano in tam ostal do konca gimnazije. Potem se je vpisal na Elektro fakulteto in jo leta 1960 tudi uspešno zaključil. Poročil se je v Krško, kjer sta se mu rodili dve hčeri.

Zaradi svoje sposobnosti je bil tudi vodja ekipe, ki je odšla k nemškemu Simensu na usposabljanje za vodenje nuklearne centrale. Toda izbrana je bila ameriška tehnologija, zato je vodenje prevzela druga ekipa. Bil je tudi župan Občine Krško in skupaj s tedanjim predsednikom Jugoslavije Titom sta postavila temeljni kamen za nuklearko.

Po upokojitvi se je preselil v Apnenik, kjer si je zgradil zidanico in užival pri

obdelovanju svojega vinograda. Bil je vzoren vinogradnik ter prijeten sosed. Rad je tudi pesnil. Napisal je Kroniko rodu Kurent; odlomkom lahko sledite tudi v tem zapisu. Žal je njegovo življenjsko pot presekala huda bolezen in je v 72. letu umrl; slovo je pokazalo, kako je bil brat Niko priljubljen.

Sestra Geli, rojena 1934, živi s svojo družino v Trziču. Tudi ona je našla zatočišče pri teti Justi, kjer je končala ekonomsko šolo. S sestro Majdo sta bili v zelo dobrih odnosih in je imela Majda do svoje smrti tudi sobo pri njej. Sedaj je že upokojena, vendar je še vedno zelo aktivna.

Brat Janez, rojen 1937, živi z družino v rojstni hiši v Šentrupertu. Janez je vzo-

ren vinogradnik in čebelar, ki je prejel veliko priznanj za kvalitetno vino ter Janševo medaljo za čebelarjenje.

Brat Peter, rojen 1939, se je izučil za mizarja ter naredil izpit za mojstra v proizvodnji. Živi na Veseli Gori, poročen je s Tončko; imata štiri otroke in že devet vnukov. Peter ima izjemen dar za organizacijo raznih večjih zamisli – obnova cerkve na Veseli Gori, obnova kulturnega doma v Šentrupertu, obnova čebelarskega muzeja na Veseli Gori, obnova cerkve v Šentrupertu in postavitve spominske plošče očetu v cerkvi na Lanšprežu. Ima veselje za delo s čebelami ter delo v vinogradu. Poleg tega je »funkcionar« v cerkvi ter pogrebni govornik, kar je prav gotovo podedoval po očetu. Je tudi zelo dejaven v raznih društvih – čebelarji, gasilci, kulturno društvo, vinogradniki.

Maks, rojen 1941; srednjo tehnično šolo sem končal 1961 v Krškem in se nato 1963 zaposlil v Tovarni šivalnih strojev kot tehnolog, napredoval v vodjo orodjarne ter kasneje v v. d. direktorja. Poročil sem se z Darinko, s katero sva si najprej ustvarila dom na Mirni; v zakonu so se nama rodili trije otroci. Ker so mi dali očetovo ime, sem tudi svojima otrokoma dal ime Maks in Maks; tako upam, da se bo rod Florjanovega Maks; s sinom nadaljeval.

Vseskozi sem se ob delu dodatno izobraževal ter tako tudi končal univerzitetni študij in kasneje še podiplomski študij na fakulteti za organizacijo dela. Za diplomsko delo sem kot najboljši študent v letniku dobil Kidričevo nagrado. Vmes sem tudi zamenjal službo

ter odšel v Kolinsko, kasneje pa še na Občino Trebnje, kjer sem bil predsednik izvršnega sveta. V tem času sem bil tudi dejaven v krajevni skupnosti Mirna, saj sem bil njen predsednik kar 14 let.

Leta 1990 pa smo se z ženo in s sinom preselili v Šentrupert, kjer smo si že prej sezidali hišo in obnovili gospodarsko poslopje za nadaljevanje družinske kmetije. S kmetijo se še sedaj ukvarjam in imam z njo neizmerno veselje.

V letu 1990 sem ustanovil tudi privatno podjetje Intelekt s sedežem v Šentrupertu, kjer se pretežno ukvarjamo s postavljanjem kovinskih konstrukcij. V Šentrupertu sem bil aktiven pri programih za ponovno ustanovitev občine. Ustanovili smo tudi kulturno društvo Mavrica, v njem deluje skupina Vaški pevci, katere član sem tudi sam.

Tonca, rojena 1942, živi v Trbovljah in ima svojo trgovino. Je poročena in mati dveh že odraslih otrok. Je izjemno družabna in je vsaj nekaj let nazaj bila zvezda vsakega našega družinskega srečanja. Mama ji je večkrat rekla: »Tonči, kje pa take jemlješ?!« Z vici je vedno držala družbo pokonci. Z možem Toneom sta zgradila cel grad na hribu nad Trbovljami.

Nadvse sta bili tudi povezani s sestro Majdo.

Najmlajši – Ciril, rojen 1946. Končal je tehnično šolo v Krškem, višjo pa v Ljubljani. Družino si je ustvaril v Domžalah, žal pa se je pri njem uresničil rek: »Kogar bogovi ljubijo, mlad umre.« Zaradi bolezni je umrl že v 39. letu.

Vendar je bil kljub kratkemu življenju

izjemno poklicno uspešen. Zaposlil se je v IMP Ljubljana in je od vodje kadrovske službe napredoval do mesta direktorja, kar je bil vse do začetka svoje bolezni.

Kaj naj rečem na koncu?

Potomcev Florjanovega Maksa je veliko in živimo na vseh koncih Slovenije. Med njimi so nekateri – žal – že umrli, nekaterih najmlajših pa sploh ne poznamo.

Zato še posebej želim, da bi se vsi skupaj večkrat dobili na družinskih srečanjih in obujali lepe spomine na otroštvo, ki smo ga preživeli ob očetu – Florjanovem Maksu – in mami Angeli v Šentrupertu na Poštanji.

Maks Kurent, Florjanov Maks

HRIBSKA MARI IZ LESIN

Že od malega mi je bila pri srcu senčnata pot skozi Lesinski gozd; zato sem svojo tokratno sogovornico v rubriki Hišna imena, gospo Mari Sladič, ki jo ljudje poznajo po imenu Hribska, pa tudi Lesinska Mari in ki živi z družino v neposredni bližini Lesin, takoj na začetku povprašala, od kod izvira to ime. Njena razlaga je bila, da obstajata dve različici: po prvi je povezano z lesenimi hišami, po drugi so slikovito ime zaselku verjetno dale leske, ki so nekoč tam rasle; ker so ta prostor kasneje potrebovali, da so zorali njivo, so jih posekali, ime pa je ostalo. Tudi Sladičevi si vsekakor želijo, da se ime Lesine ohrani v spomin na

prejšnje čase: »Všeč mi je, kadar ljudje na pisemsko ovojnico poleg "Prelesje" napišejo tudi "Lesine"; običajno to pomeni, da bo znotraj kuverte prijateljski pozdrav ali pa voščilo za praznike, ne pa uradna pošta ali računi,« se nasmeje gospa Mari.

Sicer pa pravi, da se preteklosti njihove družine drži sloves, da se je priimek kar naprej spreminjal, saj je naključje hotelo, da so pri hiši vedno ostajale ženske. Tako so se lastniki domačije pisali že Gričar, Rugelj, Raspergar, Šalehar, sedanji priimek je Sladič, spreminjanje pa bo verjetno ostalo stalnica tudi v prihodnje, saj so se tudi v zakonski zvezi gospe Mari

in njenega moža Stanislava Sladiča, ki je sicer doma s Trebelnega, rodila sama dekleta: Tjaša, Petra in Mojca.

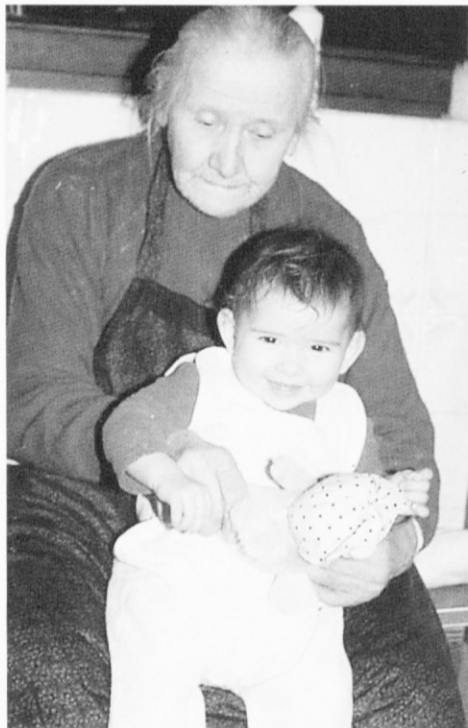
Priimek Gričar se je približno do sredine 19. stoletja, ko se je v družino priženil Janez Rugelj, s katerim se je poročila Marijina prababica Neža Gričar. Od otrok, ki sta jih imela, so ostale žive tri hčere, medtem ko so sinovi pomrli; ena izmed njih je bila Marija Gričar, Marina babica, ki pa ni živela v Lesinah, temveč se je po poroki s Francem Gričarjem preselila v Brinje, s katerim sta imela štiri otroke: Franca, Leopoldino, Marijo in Anico. Na domačiji je ostala njena sestra Amalija z možem Francem Raspergarjem z Vrha.

Sladičeva hiša

Sestre Leopoldina, Anica in Marija

Lesinska Julka v starosti 90 let
s prapranečakinjo Tjašo

vaščani poznali kot Lesinsko Julko. Ko je odrasla, je odšla služiti v Ljubljano, vendar se je po nenadni smrti Maričine mame, ki jo je zadela vodna strela, vrnila v domači kraj. »Nesreča je bila še toliko bolj tragična, ker je mama odnesla s seboj v grob še nerojenega otroka. Sama pa sem mamu izgubila zelo zgodaj, imela sem manj kot dve leti,« se spominja moja sogovornica. Na kmetiji so tako ostali pokojniččin mož Anton Šalehar kot skrbnik dveh hčera, starejše Zdenke in mlajše Mari, ter teta Julka in Amalija, ki je leta 1977 odšla, ob Marijini poroki s Stanislavom pa sta lastništvo nad okoli 7 ha veliko kmetijo prevzela onadva. Ukvarjajo se prevsem z živinorejo, pa tudi z mlekarnstvom, mleko namreč oddajajo mlekarni. Da so na domačiji doma pridne roke, pa se pozna tudi po obnovitvenih delih na hiši, ki je pred dvema letoma dobila novo fasado, ter po letu 1994 dozidanem dodatnem hlevu.

Nazadnje me je zanimalo še, kako da Mari ljudje poleg »Lesinska« kličejo tudi »Hribska«, na kar mi je odgovorila, da je to hišno ime s sabo prinesel njen oče, ki je bil poznan tudi kot »Hribski Anton« in sicer zato, ker se je pri njih doma reklo »na Hribu« (doma je bil iz Prelesja). Mari pravi, da je bil odličan mizar, ki ni gledal le na to, da bi bili predmeti, ki jih je izdelal, praktično uporabni, temveč mu je bilo pomembno, da so tudi estetski – tako Mari še danes pohvali njegove lepe izdelke, med njimi na primer izrezljano leseno škatlo v obliki knjige.

Za konec pa le še želja, da naj bo pri Sladičevih v Lesinah še naprej tako veselo in živahno – prepričana sem, da bo temu tako, saj bo za to gotovo poskrbel podmladek, tri Stanislavove in Maričine hčerke.

Po Maričinem pripovedovanju zapisala
Andreja Udovč

Maričina mama Marija s hčerkama

Sama nista imela otrok, zato sta k sebi najprej vzela nečaka Franca iz Brinja; ker pa se tudi v tistem delu družine, ki je živela v Brinju, ni rodil noben moški potomec več, se je Franc vrnil k svojem staršem, v Lesine pa je namesto njega prišla deklica: mama Lesinske Mari, Marica Gričar. V Lesinah je pod isto streho živela tudi Amalijina sestra Julijana, ki so jo so-

Družina Sladič leta 2004, na dan Petrinega obhajila

RUSOV DORI — IZIDOR KOVALJEV IN NJEGOV ROD

Moj ded Tadej Kovaljev, rojen 20. avgusta 1894, je kot eden izmed enajstih otrok v družini kot vojni emigrant med prvo svetovno vono pribežal iz vasi Novinski, okraj Vikebsk, SSSR – iz Belorusije. Ustabil se je v vasi Vrh nad Šentrupertom, kjer je spoznal domačinko Marijo Rugelj in se z njo 1922. leta tudi poročil. Kljub začetnemu neznanju slovenskega jezika – govoril je rusko – je po vasi in okolišu kmalu postal razpoznaven, saj je bil po poklicu sodar in je tako kmetom pomagal pri izdelavi sodov in ostalih pripomočkov, ki so jih potrebovali vinogradniki in kmetje – na primer izdelava ribežnov za zelje in repo. Obenem pa je bil tudi velik ljubitelj čebel in vsega, kar je bilo povezano s čebelarstvom. Strast do čebel ga je celo priklenila na posteljo, saj je pri lovljenju pobeglega roja čebel padel z lestve, nato pa je slabo leto za tem – 15. februarja 1978 – preminil.

Ded je pravzaprav dvakrat poskrbel, da se je rod nadaljeval; s svojim poreklom je za vse postal Rusov Tadej – in tako nam domačini še danes pravijo – hkrati pa je poskrbel, da se je rod nadaljeval. Z Marijo sta imela dva sinova – 1923 je bil rojen Izidor, moj oče, dve leti kasneje pa še sin Ivan. Oba, Izidor in Ivan, sta obiskovala osnovno šolo v Šentrupertu, ki je bila v tistem času prav tukaj, v nekdanji občinski hiši, kjer danes živi naša družina. Hkrati pa sta oba sinova zelo zgodaj pomagala svojemu očetu pri čebelarstvu in domači obrti ter se tako oba izučila za sodarja.

Začela se je 2. svetovna vojna in tako sta oba sinova prostovoljno odšla v partiza-

Poroka Tadeja Kovaljeva in Marije Rugelj

ne. Moj oče Izidor Kovaljev je bil najprej v drugi četi Krškega odreda, nato v Tomšičevi in Gubčevi brigadi, 1945. leta je bil v bazi glavnega štaba Slovenije in nazadnje v ko-

mandi mesta Trst. Za svoje delo je dobil več priznanj – orden za hrabrost, dvakrat je bil odlikovan z redom hrabrosti in z medaljo zasluge za narod II. stopnje. Med vojno

pa je bil tudi ranjen v glavo in desno nogo.

Sin Ivan se je po vojni z Vrha preselil v Gabrijele, kjer se je z domačinko poročil in imel tri otroke.

Poroka Izidorja Kovaljeva in Leopoldine Gričar

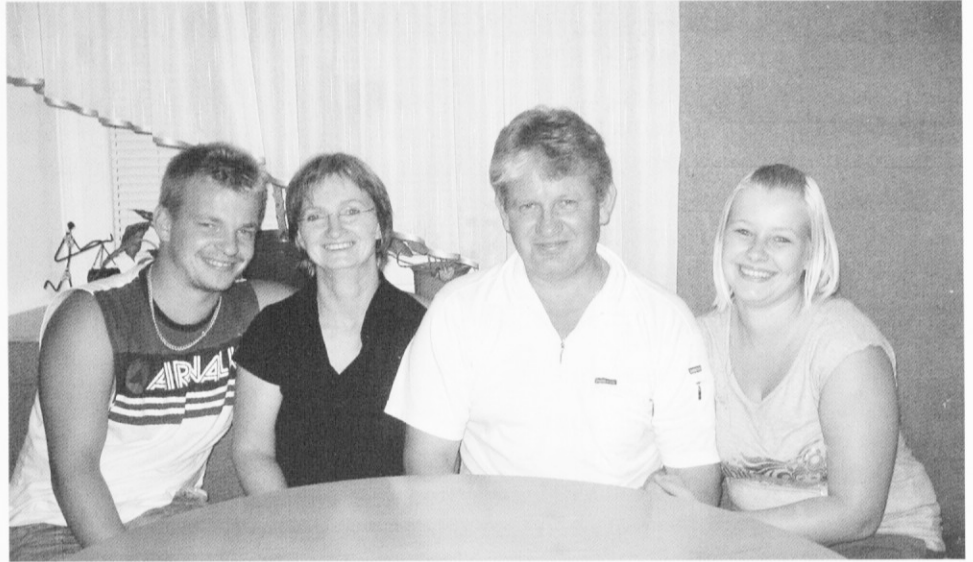
Sin Izidor, moj oče, rojen 25. aprila 1923, pa je po vojni v Brinju spoznal svojo bodočo ženo Leopoldino Gričar, rojeno 9. novembra 1920; izhajala je iz premožne kmečke družine s štirimi otroki – Franc, Leopoldina, Anica in Marija – in se 7. februarja 1948 z njo poročil. Rodili so se jima štirje otroci: Leopoldina (15. julija 1949), Marinka (1. marca 1952), Izidor (25. maja 1955 – 17. avgusta 1958) in nato še jaz, Izidor, Rusov Dori, rojen 29. junija 1960.

Mama je bila najprej samo gospodinja, nato pa se je izučila za šiviljo in marsikomu v Šentrupertu tako mladim kot odraslim priskočila na pomoč, da so imeli svoja oblačila zašita ali na novo narejena. Veliko smo se selili, nazadnje pa pristali prav tu, v Šentrupertu, kjer zdaj živim.

Najstarejša sestra Leopoldina se je poročila v Brinje, na domačijo mojega deda po mamini strani, kjer še danes živi; ustvarila si je veliko družino s petimi otroki (Henrik, Bojan, Barbara, Leopoldina in Franci). Družina se je še povečala s številnimi vnuki.

Sestra Marinka živi na Trebelnem in ima dva otroka, Marka in Melito.

Istega leta, kot sta mi umrla ded in oče (to je 1978, mama pa je umrla 1989), sem spoznal Jernejo Kobe, rojeno 4. aprila

Izidor Kovaljev – Rusov Dori z družino

1961, svojo bodočo ženo; v zakon sva stopila 28. avgusta 1982. Sin Tadej se nama je rodil 16. marca 1984, hčerka Anja pa 21. novembra 1987.

Po poklicu sem vrtnar cvetličar, delo pa opravljam na Pošti Slovenije, žena pa je upravno-administrativni tehnik, zaposlena na OŠ Mirna. Prostega časa imava bolj malo, a ko ga imava, rada priskočiva na pomoč tako prijateljem, društvom, občini kot tudi župnišču, saj že nekaj let hodiva z otroki v hribe ali na morje ter

tako skrbiva za prehrano vseh.

Sin Tadej opravlja službo poklicnega šoferja, hčerka Anja pa študira na Pedagoški fakulteti in upa, da bo postala vzgojiteljica predšolskih otrok.

Kljub dobrim in prav tako slabim dnevem VSA družina drži skupaj, saj si med seboj vedno pomagamo in prisluhnemo drug drugemu.

In še nekaj je: Vsi Kovaljevi držimo skupaj!

Izidor Kovaljev – Rusov Dori

Šolski utrip

ALEŠ BRCAR SEDMI NA KADETSKEM PRVENSTVU EVROPSKE UNIJE V ŠAHU

V avstrijskem kraju Mureck je od 6. do 14. avgusta potekalo Prvenstvo Evropske unije mladih do 14 let v šahu, ki se ga je v štirih starostnih kategorijah udeležilo 176 šahistov iz 23 držav članic Evropske unije. Slovenijo sta zastopala tudi dva šahista iz Šentruperta.

Zelo uspešno je nastopil Aleš Brcar, ki je v kategoriji do 14 let med 50 igralci zasedel sedmo mesto in bil s šestimi točkami najuspešnejši slovenski predstavnik. Aleš je v devetih kolih petkrat zmagal, dvakrat remiziral in le dvakrat izgubil (s švedskim in italijanskim predstavnikom). Najboljši so bili šahisti iz

držav bivše Sovjetske zveze, saj je zmagal Litvanec Nikita Meskovs pred igralcema iz Latvije. Aleša pa so prehiteli le še po en predstavnik iz Estonije, Portugalske in Madžarske.

V kategoriji do 10 let pa je nastopil Matej Brcar, ki je s tremi točkami zasedel 47. mesto med 54 tekmovalci, a je bil s še ne dopolnjenimi devetimi leti med mlajšimi udeleženci v tej starostni kategoriji. Zmagal je Francoz Bellahcene Bilel pred madžarskim in romunskim predstavnikom.

Andrej Brcar, mentor

Počitniške razglednice

POLETNI ŠPORTNI TABOR

Konec junija sva se z bratcem Žanom udeležila poletnega športnega tabora na turistični kmetiji Obolnar, ki ga je organiziral Andrej Grandovec.

Na začetku smo se razdelili v pet skupin in cel teden smo tekmovali v različnih športih, kot so nogomet, odbojka, vodne igre, igre brez meja ... in še veliko drugih iger in športov je prišlo na vrsto. Proti koncu športnega tedna pa je sledil tudi orientacijski pohod, ki je bil videti takole: Ko je skupina končala z lokostrelstvom, je dobila list z nalogami, navodili za pot in svojega mentorja, da se ne bi izgubili. Vendar pa če zgrešiš pot in ti mora mentor povedati, kje si zgrešil, se skupini pripiše pet minut pri času. Naša skupina je zgrešila samo dvakrat, to pa je pomenilo, da se nam je pripisalo deset minut pri času. Naša skupina se je imenovala Sant trope in je na koncu tedna zasedla drugo mesto.

Na tem taboru mi je bilo zelo všeč in vem, da se ga bom naslednje leto spet udeležila.

Špela Bizjak, 6. razred

POLETNO POTEKANJE

Naša družina se je odpravila v Črno goro. Letovali smo v kraju Bar.

Poleg kovanja in ostalih vragolij na plaži smo si ogledali tudi zgodovinske znamenitosti Bara, ki je staro mesto z obzidjem in najstarejšo oljko na svetu. Bili smo v kraju Ulcinj, ki meji na Albanijo. Obiskali smo glavno mesto Črne gore, Podgorico, ob povratku pa smo si ogledali še Skadarsko jezero. Po končanem letovanju smo se odpravili proti domu, vračali smo se skozi Bosno in Hercegovino. Ogledali smo si Mostar ter znameniti most in dva pogumna fanta, ki sta z mostu skočila v Neretvo. Pot smo nadaljevali preko Jablanice, kjer je med drugo svetovno vojno potekala bitka na Neretvi. Zelo všeč pa mi je bilo v Sarajevu, saj smo se sprehodili po znameniti Baščaršiji.

Cela pot po Bosni in Hercegovini mi je ostala v lepem spominu, saj sem videla veliko lepih in zanimivih krajev, opazila pa sem tudi nekaj uničenih mest, zapuščenih krajev in kar nekaj pokopališč, ki so posledica vojne, ki je divjala po teh krajih.

Tjaša Starič, 6. razred

POČITNIŠKOVANJE V ANKARANU

Odločili smo se, da preživimo teden dni počitnic v Ankaranu skupaj z drugimi družinami iz Šentruperta.

Zbrali smo se pred župniščem in se z avtomobili odpeljali proti morju. V Ankaranu smo se najprej namestili v sobe, medtem so nam kuharice pripravile kosilo. Vsak dan smo hodili v kamp Adria, kjer je lepo urejena plaža z igrali. Uživali smo v toplem objemu morja. V sredo popoldne smo se odpravili v Sečoveljske soline. Tu še edini v našem Primorju pridelujejo sol na star, tradicionalen način. V tem okolju živi okrog 150 različnih vrst ptic, zato je vožnja z avtomobili tukaj prepovedana. V petek zvečer smo imeli zabavni večer. Bilo je res zabavno, saj smo peli, se igrali hudomušne igre, imeli kviz, za konec pa nam je čarodej Jaka pokazal nekaj trikov. Za presenečenje pa so poskrbele še naše kuharice s torto velikanko. V soboto po zajtrku smo pospravili sobe in se polni lepih vtisov in doživetij vračali domov.

Kar je lepo, hitro mine, zato se rada vračam v te spomine.

Ana Krnc, 6. razred

SPET V HRIBE

Naša družina je velika ljubiteljica planin. Zato si vsako leto vzamemo čas za vzpon na enega izmed vrhov. S pomočjo znanca pa si zadnja tri leta najamemo apartma v Bovcu.

Letos smo se v Bovec odpravili zadnji dan pouka, kar za osem dni. K sreči nam je bilo vreme naklonjeno, tako da smo lahko vsak dan ubrali novo turo. Daleč najbolj všeč pa mi je bilo, ko smo šli na Mangart. Del poti smo opravili z avtom. Peljali smo se mimo trdnjave Kluže, kjer je tudi muzej soške fronte, in čez Log pod Mangartom, ki se je po poplavah spremenil v prav lepo vasico. Tik pred mejnim prehodom z Italijo smo zavili na gorsko pot, ki je vodila skozi številne predore in serpentine, vse do Mangartskega sedla, kjer smo pustili avtomobile, se oblekli, ker je bilo občutno hladneje, in jo peš mahnili proti Mangartu. Zaradi izredno lepega in jasnega vremena se nam je ponujal izredno lep razgled po Julijskih Alpah. Tako smo lahko videli v Trbiž, Svete Višarje, Mangartska jezera. Žal pa se je moral naš vzpon končati še pred vrhom, saj nam je pot prekrizal sneg, ki je ležal na meliščih. Od tam naprej pa so šli le najbolj izkušeni planinci. Mi pa smo si privoščili nekaj poletnih užitkov na snegu.

Mangart je izredno lepa in le nekaj metrov nižja planina od Triglava. Sama pri sebi pa vem, da se bom na to planino z veseljem še vrnila.

Katja Žago, 6. razred

IZLET V NEZNANO

Bilo je čudovito nedeljsko popoldne, ko se je naša družina odpravila v neznano. Peljali smo se ob reki Mirni in že čez pol ure prispeli do Sevnice, kjer smo se ustavili in se posladkali s sladoledom. Potem mo premišljevali o nadaljnji poti in pogledovali na okoliške hribe. Z Lisce so se spuščali padalci, zato smo pot nadaljevali proti Lisci. Na parkirnem prostoru smo pustili avto in se peš odpravili proti vzletišču. Kako čudovito je bilo opazovati jadralske, ki so jadrli nad prelepo dolino. Kasneje smo se napotili v vas Okroglice, kjer je turistična kmetija. Tam si lahko obiskovalci sami nalovijo rib, potem pa jih spečejo in postrežejo. Tako smo storili tudi mi. Res so bile odlične. Ta dan mi je bil zelo všeč.

Denis Kos, 6. razred

Novice od tod in drugod

KNJIŽNICA

Paula Golie

KNJIŽNICA KOT MOJ TRETJI PROSTOR

Slovenske splošne knjižnice objavljamo literarni natečaj z naslovom Zgodbe iz knjižnice: Knjižnica kot moj tretji prostor. Izraz »tretji prostor« pomeni neformalen prostor, kjer se ljudje iz lokalne skupnosti srečujejo in razvijajo socialne interakcije, prijateljske vezi, je prostor za pogovore in druženje. Tretji prostor je lahko ulica, pošta, trgovina, igrišče in tudi knjižnica. Vse generacije vabimo k pisanju zgodb na to temo,

Zveza bibliotekarskih društev Slovenije
Sekcija za splošne knjižnice

Stare modrosti,
nova spoznanja

literarni natečaj poteka do 15. oktobra 2008. Najboljše zgodbe bodo nagrajene na slovesnosti na Dan slovenskih splošnih knjižnic, 20. novembra 2008. Izšle bodo tudi v posebni knjigi, ki bo izšla na Svetovni dan knjig, 23. aprila 2009. K pisanju zgodbe ste vabljeni čisto vsi, informacije lahko dobite v Knjižnici Pavla Golie Trebnje. Želimo vam veliko ustvarjalnega navdiha.

Petra Tori

POUK V ŠOLAH SE JE ZAČEL — ŠOLARJI PONOVO NA CESTAH

Šolske počitnice so se končale in začelo se je novo šolsko leto. Ob začetku šole se na cestah, predvsem v okolici šol, in poteh, ki vodijo proti njim, ponovno pojavijo veliko šolarjev, od katerih je večina z mislimi še na počitnicah. Otroci že tako spadajo med najbolj ogrožene udeležence v prometu in so velikokrat žrtve neustreznega ravnanja voznikov motornih vozil. Veliko je na cestah tudi takšnih udeležencev – otrok, ki letos vstopajo v prvi razred osnovne šole in je to za njih velika sprememba v življenju.

Starši, poskrbite za varen prihod in odhod svojih najmlajših v šolo in iz nje. Opozarjajte jih na nevarnosti, ki preživijo na njih, poučite jih, kako varno prečkati cesto, in jim tudi s svojim ravnanjem in z obnašanjem dajajte zgled, kako se je potrebno obnašati na cesti. Poskrbite, da bodo otroci vidni, naj nosijo svetla oblačila in predmete, ki izboljšujejo vidnost.

Vozniki, upoštevajte, da so na cestah tudi otroci, šolarji, dajte jim prednost. Prilagodite hitrost vožnje razmeram in dosledno upoštevajte omejitve hitrosti. Na območjih v bližini šol vozite še posebej previdno, izven naselij pa vozite po sredini voznega pasu, da zmanjšate možnost trka s pešcem oziroma z otrokom. Še posebej bodite pozorni na ravnanje otrok, ki nosijo rumene rutice.

Policisti Policijske postaje Trebnje želimo, da bo za otroke in starše vsakodnevna udeležba v prometu čimbolj varna, zato smo ob pričetku šolskega leta še posebej poostri kontrolno prometa in hitrosti, predvsem v bližini šol in poti, ki jih uporabljajo šolarji za dostop do šole in bomo zoper kršitelje dosledno ukrepali.

SKUPAJ ZA VARNOST
VAŠA POLICIJA

PREVENTIVNI NASVET — PEŠCI V PROMETU

Policisti Policijske postaje Trebnje za varno udeležbo v prometu svetujemo pešcem in voznikom :

Pešci so ena izmed varnostno najbolj izpostavljenih kategorij prometnih udeležencev in za vozniki osebnih avtomobilov in potniki v vozilih tretja najpogostejša žrtev prometnih nesreč. Pešci so pogosto žrtve tako neustreznega ravnanja voznikov motornih vozil kot tudi žrtve lastnih napak in neustreznega ravnanja.

V prometu je pomembno, da se različni udeleženci med seboj dobro vidijo in z jasnimi znaki napovedo svojo namero. Pešci, zlasti starejši, so običajno oblečeni v temna oblačila, ne nosijo kresničk ali drugih odsevnihih predmetov, zato jih vozniki prepozno opazijo, da bi ukrepali.

PEŠCI:

- **Poskrbite, da boste v prometu vidni;** nosite svetla oblačila in predmete, ki izboljšujejo vidnost (odsevne trakove, kresničke).
- **Upoštevajte prometne predpise;** prečkajte cesto na označenih prehodih za pešce, hodite po pločnikih (če obstajajo) oziroma ob levem robu vozišča.
- **Predvidevajte ravnanja drugih udeležencev v prometu.**
- **Če ob sebi potiskate kolo, hodite ob levem robu vozišča tako, da ste sami izven oziroma ob robu vozišča.**

SKUPAJ ZA VARNOST
VAŠA POLICIJA

SEZNAM POOBLAŠČENIH CENTROV ZA PRIDOBITEV TEMELJNE KVALIFIKACIJE ZA VOZNIKE MOTORNIH VOZIL V CESTNEM PROMETU

Za. št.	Naslovnik	Naslov	Pošta
1.	B&B izobraževanje in usposabljanje, d.o.o.	Cesta Staneta Žagarja 27a	4000 Kranj
2.	Avtobusni promet Murska Sobota, d.d.	Bakovska 29a	9000 Murska Sobota
3.	Izletnik Celje, d.d.	Aškerčeva ulica 20	3000 Celje
4.	Formula zavod za izobraževanje Maribor	Zagrebška cesta 29	2000 Maribor
5.	Prah izob. center, avtošola in drugo izob., d.o.o.	Brestovška cesta 15	3250 Rogaška Slatina
6.	GZS, Center za poslovno usposabljanje	Kardeljeva ploščad 27a	1000 Ljubljana
7.	Posavc, d.o.o.	Levstikova 2a	8250 Brežice
8.	Presoja, d.o.o., prometno svetovanje	Blatnica 12	1236 Trzin
9.	Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije	Celovška 71	1000 Ljubljana
10.	Fortuna storitve in trgovina, d.o.o.	Ulica Pariške komune 13	2000 Maribor
11.	Alea, d.o.o.	Cesta Ljubljanske brigade 23a	1000 Ljubljana
12.	DEKRA Ekspert, d.o.o.	Cankarjeva ulica 33	9000 Murska Sobota
13.	Avtošola Brulc, d.o.o.	Kajuhova ulica 51	1000 Ljubljana
14.	Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad – Ljubljana	Ptujska ulica 6	1000 Ljubljana
15.	INTER-ES, d.o.o.	Cesta na Brdo 85	1000 Ljubljana
16.	BLISK avtošola, d.o.o.	Gorazdova 15	1000 Ljubljana
17.	Agencija za promet, razvoj in raziskave, d.o.o.	Cigeletova 8	1000 Ljubljana
18.	Šolski center Celje	Pot na Lavo 22	3000 Celje

PREVENTIVNI NASVET

TATVINE IN VLOMI V AVTOMOBILE

Na območju Policijske postaje Trebnje smo v zadnjem času obravnavali več vlomov v osebne avtomobile. Storilci iz avtomobilov odtujijo vrednejše predmete, denarnice in bančne kartice.

V jesenskem obdobju, v času trgatve in ostalih kmetijskih opravil, policisti svetujemo občanom, da v vozilih in zidanicah na vidnih mestih ne puščajo vrednejših predmetov, torbic in denarnic brez nadzora. PIN kode bančnih kartic hranite ločeno od bančnih kartic. Vozila in objekte skrbno zaklepajte.

Policisti Policijske postaje Trebnje pozivamo občane, naj v primeru, da opazijo sumljive osebe v bližini parkiranih avtomobilov in zidanic, o tem takoj obvestijo Operativno komunikacijski center na telefonsko številko 113 ali Policijsko postajo Trebnje na številko 07 346 2700.

SKUPAJ ZA VARNOST
VAŠA POLICIJA

Prepovedana droga - konoplja

ZASEG PREPOVEDANE DROGE

Policisti Policijske postaje Trebnje bodo na Okrožno državno tožilstvo Novo mesto podali kazensko ovadbo zoper 29-letnega moškega in njegovo leto dni mlajšo partnerico, doma iz okolice Trebnjega, ki sta utemeljeno osumljena storitve kaznivega dejanja neupravičene proizvodnje in prometa z mamili. Na podlagi odredbe Okrožnega sodišča Novo mesto so policisti 17. julija 2008 pri njiju opravili hišno preiskavo. Našli in zasegli so večjo količino prepovedane droge - konopljo, na vrtu poleg stanovanjske hiše pa so našli tudi 615 dobro negovanih sadik prepovedane droge konoplje.

SKUPAJ ZA VARNOST
VAŠA POLICIJA

AEROBIKA

Telovadnica OŠ dr. Pavla Lunačka
Šentrupert od srede,
1. oktobra 2008

KUD MOŠKI PEVSKI ZBOR
VINOGRADNIKOV
ŠENTRUPERT

POVABILO K SODELOVANJU

KUD MPZ vinogradnikov Šentrupert vabi k sodelovanju vse zainteresirane moške, ki imajo veselje do prepevanja in s tem bogatitve kulturne dediščine, da se nam pridružijo.

Pevski zbor ima vaje enkrat tedensko v prostorih Planinskega društva Polet Šentrupert. V zbor je trenutno vključeno 16 pevcev, vendar bi želeli število pevcev povečati. Zato: Pridružite se nam!

Prosimo vse zainteresirane, da se javijo predsedniku zbora g. Juretu Bizjaku na tel. **041 631 218**.

Veselimo se sodelovanja z
vami!

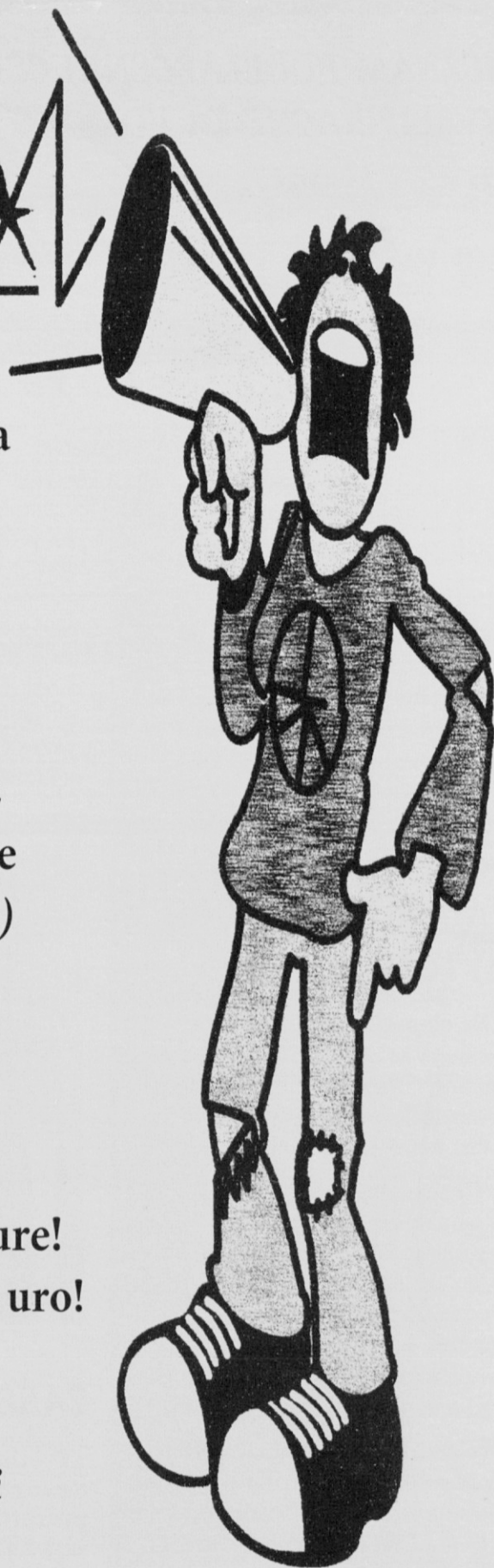
KAJ?

Aerobika z
elementi joge
(vodi Darja)

KDAJ?

SREDA,
od 18. do 19. ure!
Cena: 2 evra na uro!

*Lep športni
pozdrav!*

ŠentRUPERT

GLASILO OBČINE ŠENTRUPERT • LETO: X/3 • jesen 2008 • USTANOVITELJICA: OBČINA ŠENTRUPERT - zanjo: RUPERT GOLE • UREDNIŠKI ODBOR: Jože Zupan, urednik, Mateja Ramovš, pomočnica urednika; člani: Jože Brečko, dr. Iztok Kovačič, Polona Rugelj, Andreja Udovč; zunanji sodelavec: mag. Jože Uhan • OBLIKOVANJE IN PRELOM: Jože Pavlič • TISK: Grafika Novo mesto, d. o. o. • Glasilo izhaja petkrat letno • Naklada: 1200 izvodov • Po zakonu o DDV se za glasilo plačuje 8,5% davek od prometa proizvodov • Glasilo je za občane Občine Šentrupert brezplačno •